Զ. ՏԱՐԻ 1613 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԱՐԵՐԻ 4381 — Հ. Տ. 22 ՄԱՅԻՍ 1889 — Ն. Տ. 3 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 5 ՇԵՎՎԱԼ 1306 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره‌وك

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գահեկան արժէք	160
» » Վեցամեայ » »	80
» » Եռամեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	50
» » վեցամեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց մասնաւոր ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՄԱՅԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՒՄՊԷՐԹՈ ԹԱԳԱՒՈՐ

Պուլէր, 27 մայիս, առ Թայմս.

Ումպերթօ թագաւոր այս առաւօտ Ֆրանքֆորթ հասաւ, և հանդիսապէս ընդունուեցաւ քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց կողմէ։ Մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր հրապարակին մէջ՝ դիտելու համար Ումպերթօ թագաւորին պատուակալ հրամատարութեան ներքև դանուող Հիւսար զօրաց գերման գնդին մարզանքն, որ իտալացի Պերսայլերի զօրաց քայլերգն հնչեցնելով զօրահանդէս մը կատարեց, և յետոյ՝ գնդապետին հրամանաւ երրեակ եռանդադին Կեցցէներով ողջունեց իտալացի վեհապետն՝ իւր պատուակալ հրամատարն։ Իտալեան գաղթականութիւնն հաւաքուած էր ողջունելու իւր վեհապետն, և Ումպերթօ թագաւոր բաւական ուրախ է իւր հայրենակցաց այնպիսի մեծ բազմութիւն մը տեսնելով օտար հողի մը վրայ, որ ո՛չ եւս օտար հող մը կրնայ համարուիլ, «քանի որ մեք ամենքին միւնոյն գերդաստանին կը պատկանինք այսուհետեւ»։ Կայսրանի հանդիսատարանին մէջ թագաւորին և իւր հետեւորդաց նախաճաշ տրուեցաւ, և նոյն միջոցին Հոմպերկի հասաւ Ֆրեդերիկ Կայսրուհին իւր դստերաց հետ։ Թագաւորն ընդունեց զկայսրուհին և հանդիսարանն առաջնորդեց։ Բայց տեսակցութիւնը կարճ եղաւ, հազիւ 20 վայրկեան։ Կայսրուհին հասաւ ժամ 8½ին և թագաւորն իւր ճամբայն շարունակեց ժամ 9¼ին, և երեք վայրկեան յետոյ Ֆրեդերիկ Կայսրուհին իրենցերով վերադարձաւ Հոմպերկ։ Ի Բարլորուհէ թագաւորը վերջին ողջունեցաւ գերման իշխանութեանց կողմէ, և այսպէս իւր մեկնումի գերմանիային, որպէս իւր մուտք ի Պերլին, յաղթական անցքի մը նմանեցաւ։

Ճշմարտութիւնն այն է թէ Վիլհէլմ Կայսր ի սկզբան մնադիր էր Ումպերթօ թագաւորին հետ մինչեւ Ֆրանքֆորթ երթալ՝ Հիւսար գունդը միասին աչքէ անցուցնելու համար, և հոն ողջերթ մաղթելով իւր դաշնակցին, միայնակ Սթրազպուրկ պիտի երթար՝ նորաչէն փոխարքայական պալատն պաշտօնական բացման ներկայ դանուելու և տեղւոյն պահական զօրքն աչքէ անցուցնելու։ Բայց այս դիտաւորութեան զրոյցը չափազանցեալ ձեւի մը ներքև հանելով Ֆրանսացիներուն, այնչափ զայրոյթ պատճառեց ի Փարիզ որ Կայսեր խորհուրդ տրուած թուի լինել մի քանի օր յետաձգել իւր ուղեւորութիւն, ի Սթրազպուրկ մինչեւ որ Ումպերթօ թագաւոր իւր երկիրը վերադառնայ։ Բայց դաշնակից վեհապետաց Սթրազպուրկ երթալու դիտաւորութեան ի Փարիզ յառաջ բերած զայրոյթն ո՛չ նուազ զարմանք և բարկութիւն պատճառեց ասա ի Պերլին, և այս զգացմանց Բէրլէոյ Զայնոնդ, զինուորական կուսակցութեան թերթն, «արիւն և երկաթ» չնչող յօդուածով մը՝ իւր այս աւուր թուով՝ կ'ազդարարէ Ֆրանսացիներուն որ «խելքերնին դլուխնին ժողվին, ուրիշ գործին չխառնուին, մանաւանդ չխառնուին Գերմանաց գործերուն, որք ազատ և ինքնիշխան են իրենց ուզածն ընելու այնպիսի դաւառի մը մէջ (Ալզաս-Լոռէն) որ իրենցն է, և իրենցը պիտի լինի միշտ, ցոյչափ կամիլ մը արիւն հոսի գերմանական երակաց մէջ»։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Լորտերու ժողովոյն մայիս 27 ի նստոյն մէջ, Լորտ Սալիսբրի անգլիական նաւատորմին վրայ իբր 23 միլիոն ոսկւոյ ծախիւք 70 մարտանաւեր աւելցնելու ծրագրին ի պաշտպանութիւն խօսելով, յայտարարեց թէ 1894 ին, երբ աւարտին այս շինութիւնք, անգլիական նաւատորմն գերազանց պիտի լինի միւս Տէրութեանց նաւատորմերին, մինչեւ իսկ եթէ երկու ծովային Տէրութիւններ դաշնակցին Անգլիոյ դէմ։ Այն ատեն միայն երբ Ֆրանսա և Գերմանիա դաշնակցին Անգլիոյ դէմ՝ կրնան 88 զրահաւորներ հանել անգլիական 78 զրահաւորաց դէմ, բայց այսպիսի դաշնակցութիւն մը հաւանական չէ։ Լորտ Սալիսբրի կը հաւատայ Եւրոպիոյ Վեհապետաց ջերմ խաղաղասիրութեան, բայց ապահով չէ որ հինգ տարի ետքը քաղաքական կացութիւնը նոյն պիտի մնայ։ Հայրենասիրութիւնն Անգլիոյ վրայ պարտ կը դնէ զգուշութեան կանխահոգ միջոցներ։

Ընդդիմադիր կուսակցապետ Լորտ Կրանվիլ քննադատեց կառավարական ծրագիրը, բայց պատասխանատուութիւն չտալնձնեց զայն մերժելու։ Եւ ուրիշ քանի մը առնեաբանութիւններ եւս, Լորտերու ժողովն ևս վերջնապէս ընդունեց նաւատորմին այս կարեւոր յաւելման ծրագիրը։

ՄԻՍՈՒՆԱՐԸ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիայէ կը գրուի առ Փալէրմէ Բուլեթինին։

«Լրագրիս ոմանք կ'ամբաստանեն Ֆերտինանտ իշխանի կառավարութիւնը թէ Պուլկարիոյ մէջ կաթոլիկ ծաւալման դէմ կուտայ։ Այս ամբաստանութիւն անհիմն է։ Ադրիանուպոլոյ կաթոլիկ միսիոնարական խումբն մի քանի Ֆրէրներ և մայրապետներ պուլկար կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեցին դպրոցներ բանալու յեմպոլի և ի Պուլկար։ Այս արտօնութիւն տրուեցաւ, բայց սա բացարձակ պայմանաւ որ կրօնային կրթութիւն չտան օրթոտոքս տղայոց։»

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Հինգ միլիոն անգլ. ոսկւոյ հելլենական փոխառութիւնն, որոյ տոորագրութիւնն ի Պերլին Պլայսրէօտէր և ի Լոնտոն Անթոնի Կիպսի գրասենեակ բացած էին, «սոսկապէս» տորագրուած է։

ՄԷՍՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

Անցեալ կիւրակի ի Սիօթա Մէսսաժըրի Մարիթիմ շոգենաւային ընկերութեան նաւարանէն ի ծով իջաւ Օ-Բրէ-լէթ շոգենաւն, որ երկրիս վրայ ցարդ չմնուած շոգենաւուց ամենամեծն է։ Տան հազար հանդիսատեսք, ընդ որս Թուլոնի ծովային կառավարիչն, կեցցէներով ողջունեցին այս հսկային ի ծով իջնելն։ 152 մէթրօ երկայնութիւն ունի սոյն շոգենաւ, որ Աւստրալիա բանելու սահմանուած սրընթաց մեծ շոգենաւուց շարքի մը առաջինն է։ Ներքին կարգաւորութիւնք կը տարբերին նախընթաց օրինակներէն։ Մեքենայն 6,600 ձիու ոյժ ունի, որ 18 մղոն արագութիւն կուտայ։ 500 հատ էլեկտրական լամպարներ ունի, և նաւուն մէջ չուտափոյթ հաղորդակցութեան համար հեռաձայն մը և էլեկտրական հնչակներ կան։ Անընկղմելի փոքրիկ շոգենաւ մը կը կրէ կողին վրայ, որ շատ մը մակոյկներու գործը կրնայ կատարել աւելի ապահովապէս։ Ֆրանսացիք վերջին ժամանակներս կարեւոր յառաջդիմութիւններ կ'ընեն նաւային շինութեան մէջ, և յաջողապէս կը մրցին անգլիական և գերմանական նաւարանաց դէմ։

ՁԱՐՆ ԵՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ձարն Ռուսաց մ'ուղղեց նախարարաց խորհրդոյ դահերեցին, որով, Պորքիի երկաթուղւոյ արկածն ակնարկելով, կը յայտարարէ թէ երկնային պաշտպանութիւնն որով ինք և իւր դերդաստան անվնաս ազատեցան 1888 հոկտ. 29 ի աղետէն՝ զինք տրամադիր կ'ընէ գթութիւն ցուցնելու յանցապարտ պաշտօնէից, որոց պարտաղանցութեան հետեւանք էր այդ արկած։ Ուստի, Ձարը կը հրամայէ դադրեցնել այս մասին սկսուած դատական գործողութիւններն, և կարգապահական պարզ պատիժներ եւեթ տնօրինել այն պաշտօնատարաց նկատմամբ որոց պատասխանատուութիւնն ապացուցեալ է։ Բայց, կ'ըսէ Ն. Վեհափառութիւն, Բուրսք-Խարքով-Ազովի երկաթուղւոյն յոռի վիճակը, զոր դատական քննութիւնն յերեւան բերաւ այս առթիւ, պէտք է զգուշութեան խրատ մը լինի յապագային ամէն երկաթուղւոյ վարչութեանց։»

ՁԵՌՆԱԿՈՐԱԳԻ ԻՇԽԱՆԸ

Փեթերսպուրգ, 29.—Ձարը Ձեռնակորայի Նիքոլա Իշխանը պատուակալ պատ կարգեց Հիւսարներու դնդի մը։

ՊԻՁՄԱՐԲ ԻՇԽԱՆ

Պերլին, 29.—Պիզմարք իշխան իւր կնոջ և իւր բժիշկ Փրոֆ. Շվէնինկերի հետ այսօր կ'երթայ իւր ամարանոցն ի Շէօնհաուզէն։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ԱՆԳԼ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՑ Ի ՓՈՐԲ ԱՍԻԱ

Կարնոյ անգլիացի հիւպատոս Պ. Զերմայտ ապրիլ 10 թուով տեղեկագրութեամբ մը Փոքր Ասիոյ հիւսիսային արեւելեան մասին ժողովրդեան սընտեսական կացութեան վրայ վճռաւորեամբ կը խօսի։ Կ'ըսէ թէ օսմ. Տէրութեան այս մասին մէջ շատ ցանցառ բնակութիւն կայ։ բնակիչք գրէթէ բոլորովին խաշնարած և հողագործ են։ վերջին ժամանակներս կարեւոր հանրային շինութիւնք չեն եղած, և ճամբաներ չեն բացուած։ և վերջին պատերազմը, սովն և բարձր տուրքերը շատ աղքատութիւն յառաջ բերած են։ Ո և է փոքր չէ եղած տեղային արհեստագործութիւնը քաջալերելու, և նահանգին հանքային մեծ ադիւրք անտես առնուած կը մնան։ Ռուսական բամպակեայ ֆաբրիքներու ներմուծումը կ'աւելնայ։ Այս ապրանք գլխաւորապէս կը գործածուի կանայց արտաքին զգեստներուն համար։ Անգլիական տպածոյք դեռ կը խնդրուին, բայց ևս քան զեւս կ'ուճի սպառումն հնոտեաց, որ նեղ կտաւ մ'է անգլիական մանածով բանուած բնիկ ոտայններու մէջ։ Այս կտաւ անգլիական սպիտակ կտաւներուն տեղը կը բռնէ։

Տրապզոնի և Կարնոյ ճամբով փոխանցմամբ Պարսկաստան զրկուած վաճառաց քանակութիւնն էր անցեալ տարի 50,614 հակ։ Ասոնք ըստ մեծի մասին անգլիական ապրանք են, որք ուղտերու միջոցաւ կը փոխադրին և ամառը՝ սայլերով։ (Մ. Օրիէնթալ.)

* * *

Վանայ անգլիացի դեր-հիւպատոսը Պ. Զերմայտի միջոցաւ տեղեկագիր մը զրկելով իւր կառավարութեան, կ'ըսէ թէ Վանեցիք շատ կը վարանին ապահովագրական ընկերութիւններ ունենալ, որոց մեծ պէտք ունի Վան։ Մինչեւ իսկ բարձր սակագներով, կարելի է 80,000 անգլ. ոսկւոյ արժէքով բան ապահովագրել անմիջապէս, եթէ ո՛և է ընկերութիւն կարենայ զրկել կամ նշանակել գործակալ մը։ Վանայ տեղացի վաճառականաց դրամական կարողութեան վրայ խօսելով, փոխ-հիւպատոսը կ'ըսէ թէ անոնցմէ հինգը կամ վեցն ունին 5,000 էն մինչեւ 10,000 անգլ. ոսկւոյ դրամագլուխ, քսանէ աւելի են որ ունին 1,000 էն մինչեւ 2,500 ոսկի, և իբր 250 վաճառականք տէր են 200էն մինչեւ 1,000 ոսկւոյ դրամագլխոյ մը։

* * *

ԱՆԳԼ. ՀԻՒՊԱՏՈՍՍԸ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Անգլիացի հիւսպատոսը, Ռուսիոյ պալթիկեան ծովեզերաց վրայ անցեալ տարւոյ վաճառականութիւնը տեղեկագրելով, ուշադրութիւն կը հրաւիրեն մանաւանդ հաւկիթի մեծաքանակ արտածման վրայ։ Հիւսպատոս Պ. Պրեսլը կը գրէ թէ Ռիգայէ հաւկիթի արտածումն ամեն տարի կ'աւելնայ։ զի անցեալ տարի 143,435 ոսկւոյ հասաւ, որ նոյն նաւահանդստէն արտածեալ հաւկիթի տարեկան մեծագոյն քանակութիւնն է, և նախընթաց 1887 տարւոյ հաւկիթի արտածման դրէթէ եռապատիկն է։ Դեր-հիւպատոս Պ. Հիլ եւս ի Լիպաւ նոյն վաճառականութեան հսկայաբայլ յառաջդիմութիւնը կը պատմէ։ զի անցեալ տարի 19 միլիոն հաւկիթ արտադրեցաւ, մինչեւ նախընթաց տարին 11 միլիոնէ աւելի չէր եղած։ Ընդհանրապէս խօսելով, 1888 տարին Ռուսիոյ պալթիկեան գաւառաց համար յոյժ յաջող տարի մը եղած կը թուի տուրբեւառին ընդարձակութեան մասին, թէեւ՝ դրամոյ դնոյն անսովոր փոփոխականութեան պատճառաւ՝ դրամական արդիւնքը մեծ չէր, և վաճառականք ոմանք ծանր կորուստներ կրեցին։ Նաւային շարժումն եւս յոյժ բանուկ էր։ նախընթաց տարիէն աւելի թուով անգլիական նաւեր բանեցան այս ռուսական նաւահանդիստներն, եւ նաւուց բեռնագներն ալ շահաւոր էին նաւատերաց։ 1888ի հնձոյ առատութեան շնորհիւ, Ռիգայէ մեծաքանակ արտածեցան ցորեն, գարի, վարսակ և հաճար։ Փերնաւէ կանեփ, արմտիք, հունտ և կտաւատ, և քարիւղ ի Լիպաւէ։ Քարիւղը Պաքուէ Պայթիկ ծովուն վրայ Լիպաւ կը տարուի երկաթուղւոյ յատուկ շտեմարան-կառքերու մէջ, և աւազանները մէջ մթերուելով, անտի ջրհաններով կը փոխադրի յատուկ շոգենաւերու մէջ, որք քարիւղի շտեմարաններ ունին իրենց մէջ։

ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Երեսփոխանաց ժողովն այս տարի, իւր մայիս 27 ի նստոյն մէջ, սովորականէն աւելի շուտով քուէարկեց Եմնոայոյցին այն մասն որ կը պատկանի եկեղեցականաց թոշակներուն։ Բայց երեսփոխան Ֆրէպէլ եպիսկոպոսին և արմատական կուսակցապետ Պ. Բէլէմանսոյի միջեւ թեթեւ բանակռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Եպիսկոպոսն յիշեցուց թէ ցարդ Արմատականք Եկեղեցւոյ և Պետութեան բաժանումն իրենց նշանաբան ըրած էին, բայց այժմ՝ ընարութեանց մտաւորութեան ատեին՝ կը վախնան և իրենց սկզբունքէն կը շեղին, և ապարդիւն կարգաց անոնց՝ ընտրողներուն ներկայացնել իրենց այս բաժանման առաջարկը։ Պ. Բէլէմանսօ ընդունեց այս հրաւէր, և պնդելով թէ եկեղեցականաց տրուած պետական թոշակները դադրեցնել և Եկեղեցւոյ և Պետութեան միջեւ գտնուող պաշտօնական կապը խզել Արմատականաց նշանաբան է միշտ, ըսաւ թէ այժմ ևս, որպէս 1789ին, քահանայք եպիսկոպոսաց հակառակ ուղղութեան մը կրնան հետեւիլ։ «Դուք չեմ՞ք միթէ որ քահանայները կառափնատեցիք», աղաղակեց Ֆրէպէլ եպիսկոպոս, առ որ պատասխանեց Պ. Բէլէմանսօ. «Համբեցէ՛ք դիակներն երբ և կամիք, ու պիտի տեսնէք թէ Եկեղեցին արեան դեռեր հոսեցուցած չէ՞ Եւրոպոյ և Ամերիկայի մէջ։» 198ի դէմ 337 քուէով ընդունուեցաւ եկեղեցականաց ելմուտցոյցը։

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆ ՄԱՆԿՈՒՆՔ

Վիեննայէ կը հեռագրուի թէ վեցամեայ տղայ մը մայիս 26ին փորձեց ինքնասպան լինել՝ ինքզինք նետելով Դանուբի ջրանցին մէջ։ Այս դեռափոքիթ յուսահատն, որ Շոպէնհաուէր կարդացած չի կրնար լինել դեռ, ջուրէն ազատեցաւ անմիջապէս, և պահպանոց մը տարուեցաւ, ուր հարցաքննուելով՝ խոստովանեցաւ թէ մեռնիլ կ'ուզէր... մտալուտ պատժէ մը վերծ մնալու համար։

Ո՞րչափ յուսահատներ իրենց կենաց վերջ տալու համար ասկէ լաւագոյն պատրուակ մը չէին ունեցած։

ՕՐԼԷԱՆԵԱՆՔ

Ֆրանսայի արքայական կուսակցութեան պետ և Պուրպոնեան թագաւորական դահուն թեկնածու Փարիզի Կոմսին որդին, Օրլէանու դուքսը, ծնեալ 1869 փետր. ամսուն, իւր ծնողաց ամուսնութեան 25ամեկին առթիւ պիտի նշանուի իւր մեծ հօրեղբօր՝ Շարթրի դքսին դստեր Մարկրիթ իշխանուհւոյն հետ, որ նմանապէս 1869ին ծնած է յունուար ամսուն։ Օրլէանի դուքսը վերջերս Հնդկաստան կը դտնուէր։

Ի ԼՈՆՏՈՆ

Խմբագիր մը, Պ. Շէյլ, դատ բացաւ Վիքթորիա թագուհւոյն հօրեղբօրորդւոյն՝ Քէմպրիճի դքսին դէմ, որ անգլիական բանակին սպարապետն է։ որովհետեւ անցեալ շաբաթ աւուր զօրահանդիսին մէջ, ուր ժողովուրդն ի կարգ պահելու համար ձեռք առնուած միջոցներն յոյժ թերի էին, ամփոփը զինք (զՊ. Շէյլ) հրելով տարած է դքսին առջեւ, որ կոկորդէն բռնած է զինք։

Քէմպրիճի դուքսն այս առաջին յանցանքին վրայ սա՛ ևս աւելցուցեր է որ Պ. Շէյլ Նորին Բարձրութեան դիտել տուած լինելով թէ դատարանի առջեւ պիտի քաշէ զինք՝ կոկորդէն բռնելուն համար, Դուքսն ամբաստանութեան ենթարկեր է զՊ. Շէյլ իբրեւ գինով, թէեւ ետքէն հաստատեր է թէ խմիչքերն արբեալ չէր։

Պ. Սթրիթի պատժական դատարանին առջեւ տեղի պիտի ունենայ այս դատ։

Անգլիական բարուց ազատութեան վերայ մեծ գաղափար մը կուտայ որ այսչափ պարզ դէպքի մը համար ժողովրդէն մարդ մը դատ բանայ այնքա՛ն նմեմ անձնաւորութեան մը դէմ։

ԷՖԹԷԼԵԱՆ ԱՇՏԱՐԱԿ

Էյֆէլեան Աշտարակը վտանգեալ կ'երեւի, ո՛չ թէ չէնքի մասին, որ աքանչելի է, և 1889ի Արուեստահանդէսին ամենէն աւելի յիշատակելի նորութիւնը պիտի մնայ միշտ, այլ առեւտրական շահագործման մասին։ Վերելակներու հռչակաւոր խնդիրը տակաւին չէ լուծուած, և անայսթաք չընթանար։ Շատ ձեռնհաս մարդիկ պնդած էին թէ քանի որ Աշտարակն երերուն վիճակ մ'ունի, բոլորովին ամուր և կանոնաւոր վերելակներ կարելի չէ հաստատել։ Ամերիկեան ձեւով վերելակներ գործածուեցան, որք չեն ընդունուած ի

—)(77)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

—Ըսել է տիկինը երկու շաբթուան համար գիւղ պիտի երթայ պարզապէս։

—Հրամաններս կատարեցէք եւ զիս մի հարցափորձէք, ըսաւ Ֆէրնանտ։

—Տիկինը գէթ պիտի ըսէ ինձ թէ ո՞ր շրջագայութիւնն եւ ո՞ր գլխարկները սընտուկին մէջ դնելու եմ։

—Հարկ եղած ձերմակեղէնը կ'ուզեմ ձեզմէ եւ ոչ ուրիշ բան։ փոքր սնտուկ մը, ուղեւորութեան պայուսակ մը իսկ կը բաւէ ինձ։

—Բայց գէթ տիկինը առաջուց իմաց տալու էր ինձ, ըսաւ սենեկապանուհին՝ ծառայից յատուկ յամառութեամբ։

—Ինչո՞ւ համար, խնդրեմ, օրիորդ, հարցուց Ֆէրնանտ։

—Որովհետեւ ինձ համար պատրաստ բան մը չունիմ։

—Դուք չպիտի ընկերանաք ինձ։

Այս հակիրճ եւ խիստ պատասխանին վրայ, արցունքները ցայտեցին խեղճ աղջկան աչքերէն։ Ֆէրնանտ, որ իր սպասաւորաց հետ ցուրտ եւ լուրջ էր, շատ բարի էր տակայն անոնց նկատմամբ, եւ իր սպասաւորները կը պաշտէին զինքը։

—Ո՛չ, Աստուած իմ, Աստուած իմ, գոչեց, արդեօք տիկնոջ անհաճոյ լինելու դժբաղդութիւնն ունեցած եմ։

—Ոչ, ըսաւ Ֆէրնանտ զգածեալ այն վշտագին արտայայտութենէն որով խեղճ սենեկապանուհին արտասանած էր այս խօսքերն։ ո՛չ, Լուիզ, ընդհակառակը դուք արի և պատուական աղջիկ մըն էք, երանդով և անձնուիրութեամբ ծառայած էք ինձ, չնորհակալ եմ ձեր խնամքներուն համար։ Հանդարտեցէք, ապերախտ չի պիտի ըլլամ։ իմ վերջին հրամաններս ձեզ պիտի հաղորդուին նոտարիս միջոցաւ։

—Բայց վերջապէս, տիկին. ներեցէք եթէ տակաւին կը հարցաքննեմ զձեզ, բայց կը թուի ինձ թէ այս հարցումն անհրաժեշտ է։ երբ Պ. Կոմտ գայ, ի՞նչ ըսեմ իրեն։

Ֆէրնանտ կարմրեցաւ մինչեւ աչքուներուն սպիտակուցն։ յետոյ, անձին վրայ ունեցած սովորական իշխանութիւնը ձեռք բերելով։

—Ըսէք իրեն, Լուիզ, թէ այս առաւօտ Բարիզէն մեկնեցայ մէկ մըն ալ հոն չդառնալու պայմանաւ։

Սենեկապանուհին ձեռները միացուց յուսահատական շարժմամբ մը։

—Հիմակ, ըսաւ Ֆէրնանտ, տրցակ մը ընէք բոլոր բանալիներս եւ ինձ տուէք։

Սենեկապանուհին հնազանդեցաւ եւ տրցակն յանձնեց իր տիրուհւոյն, որ հրամայեց նմա մինակ թողուլ զինքը։

Սենեկապանուհին քաշուեցաւ գնաց։

Ֆէրնանտ գնաց յայնժամ արծաթեայ փոքրիկ բանալիով մը բանալ վարդափայտէ եւ Սէվրի յախճապակիով դրուագեալ սիրուն սեղանի մը գզրոցը։ անկից առաւ պզտիկ քսակ մը, որ մարգարիտներով ասեղնագործեալ սպիտակ սնդուսէ էր եւ ճարմանդով մը փակուած, եւ իր չփակին մէջ դրաւ զայն։ Այդ քսակին մէջ պահուած էին այն քանի մը նամակները զորս Մոսիս գրած էր նմա իրենց կարճատեւ յարաբերութեան միջոցին։ յետոյ գոցեց գզրոցն, անդ դրաւ բանալիներուն տրցակը, գնաց բացաւ պահարան մը, անդ գտնուող բոլոր թուղթերն այրեց, առաւ փոքրիկ թղթապանակ մը որ կը պարունակէր հինգ վեց հազար ֆրանքի պանքնոտս, և գրպանը դրաւ յէսուսի չափ լուի զրոս գտաւ գգրոցի մը խորը։ Քիչ ետքն եկան իրեն իմաց տալ թէ կառքը պատրաստ էր, մեծ մեկնոց մը առաւ վրան, վար իջաւ, և հրամայեց ուղղակի իր նոտարին տունը երթալ։

Կանանց նոտարներ կան, ինչպէս կանանց բժիշկներ կան։ Ֆէրնանտի նոտարը վայելչաշուք երիտասարդ մըն էր երսուն-նէն երսուն եւ չորս տարեկան, որուն դրասենեակն աւելի՛ կը նմանէր սարկիկի մը առանձնոցին քան իրաւագէտի մը սրբավայրին։ այն հազուագիւտ առանձնաշնորհեալներէն մին էր նա որք վճարելով գնած են իրենց պաշտօնն՝ առանց իբր դրամոփոխ ձեռք բերելու զայն, այնպէս որ ամուրի մնալու երջանկութիւնն ունենալով, իր յաջողութիւնը մտ ջնջելու առանձնաշնորհումը պահած էր։ Պահ մը ամէն մարդու պէս հրապուրուելով Ֆէրնանտի անդիմադրելի հմայքէն, փոքրած էր հանոյ լինիլ նմա և յաջողելու յոյս յղացած էր։ բայց ընդհուպ, տեսնելով որ իր փորձերն ապարդիւն կը մնային, զուարթօրէն ընդունած էր այդ պարտութիւնն, եւ իր տարիտանչիկ յոյսերը փոխելով անկեղծ ազատանքի մը, Ֆէրնանտի ոչ միայն նիւթական շահուց խորհրդակիցն՝ այլ եւ բարեկամն եղած էր։

Ուստի յոտին դառաւ գնա, թէեւ հաւիւ ժամ եօթն էր առաւօտեան, որովհետեւ անհանգիստ ըլլալով այդ նամակին, եւ մանաւանդ առաքման անյարմար ժամանակէն, անկողնէն վար ցատքած և փութացած էր Ֆէրնանտը ընդունելու վիճակի մէջ գտնուիլ։

—Ի՞նչ կը նշանակէ այս առտուն կանուխ այցելութիւնը, սիրելի յաջողդուհիս, ըսաւ։ Շուտով հանդարտեցուցէք զիս, որովհետեւ շատ անհանգիստ եմ, մանաւանդ զձեզ այսչափ կանուխ արթնցած տեսնելով։ եթէ տակաւին պառկած չէք, ուրիշ բան է։

—Է՛հ, հանդարտեցէք, սիրելի նոտարս, ըսաւ Ֆէրնանտ սիրութեամբ ժպտելով, դեռ պառկած չեմ։

—Այն ատեն, նուազ անհանգիստ եմ։ հիմա, նստեցէք, և պատմեցէք ինձ այսպիսի հրապուրիչ զարթնումի մը տուող գործը։

Եւ թաւիշով վայելչապէս ծածկուած չմիկեի մը մօտեցուց մեծ թիկնաթոռ մը, Ֆէրնանտի ոտից ներքեւ քշեց բանուած բարձ մը, և մանկամարդ կնոջ դիմաց նըստեցաւ։

—Մտիկ ըրէք ինձ, ըսաւ Ֆէրնանտ։ դուք իմ խորհրդատուէս աւելի բան մըն էք։ բարեկամս էք։ ձեզի կրնամ միայն վստահիլ ծրագիրներս, որովհետեւ գիտեմ որ խոստովանանքս մը պէս խորհրդապահ էք։ Մնաց որ, կանչաւ կ'ըսեմ ձեզ թէ դուք միայն պիտի գիտնաք ընելիքս։ եթէ մատնուիմ, մատնութիւնը ձեզմէ պիտի գայ ուրեմն։

—Ո՛հ, Աստուած իմ, բայց գիտէ՞ք որ աւասիկ սկզբնաւորութիւն մը որ զիս նորէն սարսափի մէջ կը թողու։ Այս առաւօտ սոսկալի հանդիսաւորութիւն մը ունիք։

—Պատճառն այն է, որ մեծ որոշումի մը պիտի տամ, սիրելի բարեկամս, անդառնալի որոշումի մը։ կանխաւ կը ծանուցանեմ ձեզ, որպէս զի վերջէն չհակառակիք ինձ։

—Ի՞նչ որոշում, Տէր Աստուած։ Կարմէլեանց վա՞նքը կը մտնէք։

—Նախ այդ գաղափարն ունեցայ, ըսաւ Ֆէրնանտ ժպտելով։ բայց դուք գիտէք որ ես ամէն չափազանցութեան թշնամի եմ։ Ոչ, կը շատանամ անդառնալի կերպիւ բարիզէն հեռանալով։... Աւելի բան մը մի զուրցէք, բարեկամս, որոշումս անփոխելի է։ Դուք միայն պիտի գիտնաք մեր նարանիս տեղը։ պիտի բնակիմ այն վայրը զոր ինձ համար գտնեցիք եւ ուր գիտէք թէ կ'ուզէի քաշուիլ երբ ծերանայի։ Քանի մը տարի կը կանխեմ այդ մեծութիւնն, եւ ոչ ուրիշ բան։ անվիշտ կը մեկնիմ։ Հիմակ, տեսնենք թէ ի՞նչ ունիմ։ իմ հարստութեանս վրայ խօսեցէք ինձ։ Շատ կը զարմանաք, այնպէս չէ՞։ Առաջին անգամն է այս տեսակ լեզու մը կը գործածեմ։ պիտի յաւելում որ, եթէ հարուստ եմ, ձեզ կը պարտիմ այս դերքս, որ ինձ թոյլ կուտայ անկախ ապրիլ։ ուստի բոլորովին շնորհակալ եմ ձեզ։

Ֆէրնանտի վարմանը մէջ այնչափ հանդարտութիւն կար, խօսքերն այնչափ ուրոյ և այնչափ խիստ էին, որ նոտարը գլուխը ծռեց ի նշան բռնի հաւանութեան։ Հասկցաւ թէ այդ տեսակ որոշման մը առջեւ կարելի չէր դիտողութիւն ընել, և, առանց բառ մը ըսելու, գնաց բերել խաւաքարտեայ տուփն որուն մէջ կը գտնուէր իր յաջախորդուհւոյն հարստութեան պարտութիւնն։ յետոյ, դէմքին տալով լուրջ արտայայտութիւն մը, որուն մէջ մարդ ի զուր պիտի փնտռէր կնհաճոյութեան ամենագրգռն հեռք մը, խօսք առաւ իբր նոտար, իբր արժէթղթոց աւանդապահ, իբր խորհրդակից դրամական գործառնութեանց, առանց աւելորդ դիտողութեամբ մը խանգարելու հարկ եղած բացատրութիւնը։

—Այսպէս, կ'ուզէք դրապէս գիտնալ թէ ի՞նչ ունիք շարժուն եւ անշարժ ստացուածք։

—Ամփոփովին, սիրելի բարեկամ։

—Նոպ։ երկու տարի առաջ ձեր անուան գնուած գետինն, որ վերջերս առնուած հողերով աւելցած է։

—Այդ ամէնն ի՞նչ կը բերէ։

—Տարին քսան հազար ֆրանք։ բոլոր վարձակալութիւնք նորոգուած են անցեալ նոյեմբեր ամսոյ վերջը։

—Գեղեցի։

(Նորաձեւութիւն)

Ֆրանսա՝ իրենց անապահովութեան պատճառաւ։ Քանի օրէ ի վեր Աշտարակին վերաբերեալներն հասարակութեան յանձնուած պէտք էր լինէին։ բայց կանխաւ կատարուած փորձերը նպաստաւոր արդիւնք չեն տուած, և մինչեւ իսկ զոհեր պատճառած են։ զի թէեւ լուութիւն կը պահուի պաշտօնապէս, բայց Փարիզի լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ վար կոնոլներ եղեր են և մարդ մը մեռեր, ուրիշ քանի մը հոգիներ ալ վիրաւորուեր են։ Բայց անշուշտ էյֆէլեան հանճարն ի վերջոյ պիտի յաղթահարէ այս ամեն դժուարութիւնները։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Պուէրէզ, 29 մայիս։—Մերակոյսը, 16ի դէմ 66 ձայնիւ, քուէարկեց 15 միլիոն ֆրանկի վարկը՝ Պուէրէզի ամրութեանց ամրոցացման համար։

—Պելլրոտ, 29։—Կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուաւ գաւառապետաց՝ ամեն դէպքերու առաջքն առնելու և Պահպանողականներն ազդուապէս պաշտպանելու համար։ Պ. Կարաշանին, իւր գրաւոր խնդրանօք, ազատութեամբ Պելլրատի քերդն։ Երեք անդամէ քաղկացեալ յանձնաժողով մը քննութիւն պիտի կատարէ կիւրակի աւուր դէպքերուն վրայ։ 84 անձինք ձերբակալեցան։ Գիշերը բազմաթիւ պահակներ կը շրջին փողոցները։

—Պելլրոտ, 30։—Պ. Կարաշանին բերդին մէջ է տակաւին։ Առժամապէս ձերբակալեցաւ, ուսանող Միշքովիչի ընտանիքին պահանջմամբ, քննութիւն մը բացուած լինելով։ Դատարանը 24 ժամէն վճիռ պիտի տայ։

—Լոնտոն, 30։— Փէլ Մէլ Կազէթ կ'իմանայ թէ օսմ. կառավարութիւնը կը խորհի զկորտ Զարլզ Պէրէսֆորտ յանձնել կարգել հանգուցեալ Հոպարթ փաշային։

—Փարիզ, 31։—Երէկ, երկրաշարժ է Շերպուր, և մերձակայ կղզեաց մէջ, ի Կէրնսէյ մանաւանդ։ Նիւթական վնասներ։

—Պերլինի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ յԵրուսաղէմ պիտի հաստատուի գերմանական բողոքական Եպիսկոպոսութիւն մը, անգլիական Եպիսկոպոսութենէն։

—Վիեննայի լրագիրք կծու դիտողութիւններ կ'ընեն պահպանողական և ազատրիսէր կուսակցութեան պետ Պ. Կարաշանինի դէմ ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն վրայ։

—Ազատական-Միութենական Լորտ Զեթլանտ ընդունեց Իտալիայի Փոխարքայութիւնը, մինչեւ որ վերջնական կարգադրութիւնք լինին այս բարձր պաշտօնին շնչման համար։

—Առաջիկայ ամսուն Պ. Կլատսթոն իւր ամուսնութեան յիսնամեակը պիտի տօնէ։ Լոնտոնի ազատական ակումբն այս հանդիսին մասնակցելու համար մեծ պատրաստութիւններ կը կատարէ։

—Լոտիմպուրկի դուքսը պիտի վարէ ընդհանուր հրամատարութիւնն անգլիական միացեալ նաւատորմիղներուն՝ այն մեծ նաւահանդէսին առթիւ զոր պիտի կատարեն Վիկտէմ Կայսեր յԱնգլիա այցելութեան առթիւ։

—Նասրէտտին Շահը մայիս 28ին հասաւ Վարշաւա, ուր ռուսական Լեհաստանի կուսակալ Կուրքօ զօրավար փառաւոր ընդունելութիւն մ'ընաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Այս առաւօտ Երուսաղէմէ հեռաւեալ հեռագիրն ստացանք մեր Մանուոր Թղթակցէն.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 յունիս, կիրակի, ժամ 4

Շաբաթ օր Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան իր ուղեկցայ հետ մուտք գործեցին Սրբազան քաղաքն, ուր մեծ թափոր կազմուելով, Ն. Ամենապատուութիւն առաջնորդուեցաւ Ս. Յակոբայ տաճարը փառաւոր արարողութեամբ։ Տ. Յարութիւն Սրբազան անդ ըրաւ իր Պատրիարքական Ուխտն, և քարոզ խօսելով, աղօթեց վասն Վեհ. Սուլթանին։ Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, Ն. Ամենապատուութիւն ընդունեց Երուսաղեմայ բոլոր պաշտօնական մարմնոց այցելութիւններն։ Շքեղ հացկերոյթ տրուեցաւ, ուր ճառախօսութիւնք եղան և բաժակներ առաջարկուեցան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրը Պայրամի տօնին առթիւ շաբաթ օրը շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Բարձր. Շէյխ-Իւլ-Իսլամ էֆէնտիին և Ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյի։

Ն. Ամենապատուութիւն նոյնպէս շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ ի Գուլկունճուք Ներքին գործոց նախարար Վասիֆ Միւնիր փաշայի և ի Վանիքէյ Եվգաֆի Նախարար Վասիֆ Մուսթաֆա փաշայի։

Վիեննայի ազգայիններէն Պ. Զատիկ Բոբովիչ և Բեդրոպուրկի կայսերական Օբէրայի երգիչ Պ. Ներսէս Շահլամեանց շաբաթ օր մայրաքաղաքս եկան և երէկ դնացին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր աջն հաճուրելու։

ՀԱՆԴԻՍ ՊԱՐԳԵՒԱՌՆԹՈՒԹԵԱՆ

ԳՈՒՄ-ԳԱԲՐԻԻ ՄԱՅՐ-ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Պէգճեան և Լուսաւորչեան վարժարանաց պարգեւաբաշխութեան հանդէսն երէկ տեղի ունեցաւ Մայր եկեղեցւոյ յարակից պարտիզին մէջ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր։ Ներկայ էին նաև Դեր. Սիմէոն և Աշխարհեան Դեր. Գրիգորիս սրբազանք, եկեղեցական և աշխարհական երեւելի ազգայինք։ Պարտէզը շքեղապէս զարդարուած էր ջանիւք յատուկ Մասնախմբի մը, որմերը կը ծածկէին թանկագին գորգեր, զարս մասնաւորապէս իւր վաճառատունէն բերել տուած էր Մայր եկեղեցւոյ առժամանակեայ Թաղ Թորոսիոյ դանձապետ Աճառեան Յակոբ էֆէնտի։ Հանդիսավայրին ճակատը կախուած էր Վեհ. Սուլթանին պատկերը, որուն դիմաց, ծառի մը վրայ, զետեղուած էր Եկեղեցւոյն և վարժարանին անմահ հիմնադիր Պէգճեան Յարութիւն Ամիրայի նկարն։ Ի միջավայրին ի տես դրուած էին, սեղաններու վրայ, աղջկանց ձեռագործներն և երկաթ ուսանողաց շնուած նկարներն, ինչպէս նաև ուսանողաց սրբուելիք պարգեւները։

Հանդէսը բացուեցաւ ժամը 6½-ին, և վարժարանաց տնօրէն Մեծ. Մը-կըրտիչ էֆ. Մելիքեան կարդաց իւր տեղեկագիրն, յորում երկաթ վարժարանաց ուսումնական վիճակին վերայ տեղեկութիւններ տալէ վերջ ցաւօք կը յիշատակէր ծնողաց ոմանց անտարբերութիւնն ի մասին վճարելու իրենց որդւոց անվճար մնացած թոշակներն, և անուութիւնն՝ քննութեանց ներկայ դտնուելու, և իրաւամբ կը հետաքրքրէր թէ վարժարանն աւելի փայլուն վիճակ մը կրնար ունենալ եթէ ծնողք ընդհանրապէս պարտականաչէ լինէին։

Ապա երգելու ընդմիջմամբ, եւ ընթերցմամբ հայերէն, թուրքերէն եւ ֆրանսերէն ճառերու եւ արտասանութեանց, կատարուեցաւ կրկին վարժարանաց երկաթ ուսանողաց մրցանակաբաշխութիւնն։

Աշակերտուհիք ոմանք եղանակեցին դաշնակի վրայ ընտիր նուագներ որք ունկնդրաց դոհունակութեան արժանացան։ բայց Լուսաւորչեան վարժարանի նախկին սանուհեաց օր։ Սերբինա Ուզունեանի և օր։ Նեմզուր Դավանօղլանի դաշնակահարութիւնք արժանի էին մասնաւոր ուշադրութեան։ իսկ Օրիորդ Արուսեակ Մելիքեան, հիացուց զամենսին վարժ եւ ընտրեալ դաշնակահարութեամբ։ Օրիորդ Արուսեակ նուագեց և «զՄիթեռնակն», երբ, Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր խնդրանօք, Բեդրոպուրկի Օբերային ընտրեալ երգիչներէն ռուսահայ Պարոն Ներսէս Շահլամեանց, որ ներկայ էր անդ, զայն երգեց իւր հիացուցիչ ձայնով, որ Ջերմապէս ծափահարուեցաւ։

Թաղ. Թորոսիոյ և Հոգաբարձութեան անդամ Նասիպ էֆ. Դարպասեան յանուն Թորոսիոյ շնորհակալութիւն յայտնեց առ Ս. Նախագահն, հանդիսակաս, վարժարանաց տնօրէնն և պաշտօնէութիւնն, և ինչ ինչ տեսութիւններ ըրաւ մեր ընտանեկան կրթութեան եղանակին վրայ։

Հանդէսն որ տեւեց գրեթէ 3½ ժամ, փակեց Ս. Պատրիարք Հայրն՝ խօսելով ուսման աւագ կարեւորութեան վրայ, մանաւանդ յորդորելով զուսանողս որ ընթերցասէր լինին, յայտնելով իւր գոհունակութիւն Պէգճեան և Լուսաւորչեան վարժարանաց արդիւնաւորութեան վրայ, զոր, կ'ըսէր, թէպէտ բազմազարդութեանը պատճառաւ չէր կրցած անձամբ հաստատել, սակայն կրցած էր իմանալ ի դիմաց իւր զրկած փոխանորդներէ։ գովից նաև պաշտօնէութեան ջանքերը։

Հանդիսավայրը լի էր երկսեռ հոծ բազմութեամբ մը որ քաղցր տպաւորութեան մը տակ մեկնեցաւ ի ժամ տան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ

Մանասթիրի կուսակալ անուանուեցաւ Եանեակ կուսակալ Ահմէտ Էյուպ փաշա։

Այտընի կուսակալ անուանուեցաւ Մանասթիրի կուսակալ Ռիֆաթ փաշա։

Եանեակ կուսակալ անուանուեցաւ Այտընի կուսակալ Ռիզա փաշա։

Ցունտասանի սահմանադլխին ընդհանուր հրամանատար անուանուեցաւ Ֆերիդ Ահմէտ Հէքֆդի փաշա։

—

Պալայի աստիճան տրուեցաւ կայս. պալատան օտար թղթակցութեանց երկրորդ քարտուղար Հիւսէյին էֆէնտիի։

Բուլկի Պէյլերպէյի աստիճան՝ Պրուսայի նահանգին Հանրային Պարտուց տնօրէն Բասիմ փաշայի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ կայս. մանաւոր Արկեղ քարտուղարներէն Այլի ու Իպրահիմ պէյերու և Մէարիֆի ժողովոյ անդամներէն Նուրէտտին էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէֆմիզ աստիճան՝ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Արիֆի պէյի, կայս. մասնաւոր Արկեղ քարտուղարներէն Էտիպ պէյի, Այտընի նահանգին արքունի կալուածոց տնօրէն Մէրէթի էֆէնտիի, թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Այի Նիհատ Պէյի և արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Բաղրատ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Այի Պէյի, Դամասկոսի ճիաէ դատաւորին գայմագամ Մէհմէտ Նէսիմ էֆէնտիի, կայս. անձնական Դանձուն նախարարութեան արքունի կալուածոց յանձնաժողովոյ քարտուղարներէն Խալիտ պէյի, արքունի կրասեաց վարչութեան առաջին քարտուղար Հաճի Ահմէտ պէյի և կայս. պալատան երկրորդ քարտուղար Դատրի պէյի որդւոյն Մէհմէտ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ արտաքին թղթակցութեանց քարտուղարներէն Ֆաիզ պէյի, կայս. պալատան պաշտօնեայներէն Շիւքրի էֆէնտիի և կայս. պալատան կարասեաց վարչութեան քարտուղարներէն Մուսթաֆա էֆէնտիի։

—

Մէճիտիյէի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ Եզրտրայի նախորդ կուսակալ Թահիր փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Բաղրատ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Պէսիմ ու Լէվին պէյերու, կայս. պալատան քարտուղարներէն Ֆաղրլ, Բեամիլ ու Ճէվատ պէյերու և Պոտական Խորհրդոյ անդամներէն Բէյատ պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Արիֆ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. պալատան քարտուղարներէն Հադրը պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ կայս. պալատան քարտուղարներէն Թէվֆիզ, Լոհէմ, Եուսուֆ, Բեադիմ, Մուսթաֆա և Էքրեմ պէյերու։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Հեռագրական վարչութեան արհեստագէտ խորհրդականի օգնական Բաքի պէյի։

—

ՊԱՅՐԱՄԻ ՏՕՆԸ

Մեքքէի Էմիր Շերիֆ Աֆիւրէֆիզ փաշա, Եգիպտոսի Խրտիվ Թէվֆիզ փաշա, Եգիպտոսի օսմանեան պատուիրակ Մուսթաթ փաշա, Ֆէրտինանտ իշխանն, կուսակալք, զօրաբանակաց հրամանատաքք և օտար տէրութեանց քով դտնուող օսմանեան դեսպանք հեռագրեր ուղղելով ի կայս. պալատ շնորհաւորած են Պայրամի տօնը։

—

ՊԵԼՃԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ուրբաթ օրը Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ պելճիական դեսպան Պ. ը Պորչկրավ Վեհ. Սուլթանի հրաւիրանօք Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

—

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Վերջին օրերս Փարիզի Թան, Վիենայի Նէյ Ֆրայ Փրէսէ և Աթէնքի Էֆէմէրիս լրագիրք երկիւղալի զրոյցներ հրատարակած էին Մակեդոնիոյ մասին, իբր թէ աւազակութիւնը շատ զօրացեր և ծաւալեր է, օսմանեան զօրքերը ժողովրդեան վրայ յարձակելու հարկին մէջ դտնուեր են, և խռովութիւնք մինչեւ Նովիպազարի դաւառը ծաւալած լինելով՝ աւտարական տէրութիւնն այն կողմերը զօրք զրկել և դրաւել կը հարկադրուի եղեր։ Սէլանիկի պաշտօնական լրագիրը բացարձակ կը հերքէ այս զրոյցներ զարս չարամտութեան կը վերագրէ։ Օսմանեան զօրքերն իրենց պարտականութիւնը վայն կատարած են ամենուրեք, և աւազակութիւնը բնաջինջ անհետացած է։ Տեղական ժողովուրդն ալ իւր վայելած անդորրութեան համար միշտ կ'աղօթէ վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

Երեկի թուրք լրագիրք արտատպած են Սէլանիկի լրագրոյն այս հերքման դիրը։

—

Պ. ԱՐՄԻՆԻՈՍ ՎԱՄՊԷՐԻ

Հունգարացի հռչակաւոր արեւելագէտ Պ. Վամպէրի, որ վերջերս ի Լոնտոն հրապարակախօսութիւն մը ըրած էր Թուրքիոյ յառաջդիմութեան վրայ, ուրբաթ առաւօտ մայրաքաղաքս եկաւ երկաթուղով։ Պ. Վամպէրի շատ քիչ պիտի մնայ հոս և քանի մը նախապատրաստական կարգադրութիւններ պիտի ընէ մաճառական պատուիրակութեան համար, որ յառաջիկայ սեպտեմբերին մայրաքաղաքս պիտի դայ և իր տնօրէնութեան ներքեւ պիտի դրուի։

Մէկ տարուան մէջ այս երրորդ անդամն է որ Պ. Վամպէրի Կ. Պոլիս կուդայ։

—

ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹ ՓՈՓՈԽՄՈՒՆԵՐ

Այտընի նորընտիր կուսակալ Ռիֆաթ փաշա հրաման ստացած է ցժամանումն իւր յաջորդին իւր նախորդ պաշտօնատեղին Մանասթիր մնալ, իսկ Եանեակի նորընտիր կուսակալ Ռիզա փաշա առանց իւր յաջորդին Ռիֆաթ փաշայի ժամանման սպասելու իւր նոր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—

ԱՐԻՅԻ ՓԱՇԱ

Պոտական Խորհրդոյ նախագահ Բարէր. Արիֆի փաշա հիւանդ լինելով Պայրամի առաջին օրը չկրցաւ ներկայ դտնուիլ շնորհաւորական արարողութեանց։

—

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ

Գերմանիոյ կայսրը Բրուսիոյ Թագէ պատուանշանին երկրորդ աստիճանը շնորհեր է Մեքլիվա Նաստը (Վէնդ) փաշայի։

—Պարսից կառավարութիւնն Ախոնդ և Աբեթէան պատուանշանին երրորդ աստիճանը շնորհեր է Թաա դէս Պոռնոի տնօրէն Պ. Ռիբիաքորուլոյի և Պ. Վ. Սուվաճօղլուի։

—

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔՈ.

Բարիզի Ռէվէ Լիտերէր է Ֆէնոլիէ լրագիրն հաւանական կը կարծէ որ Օսմ. կայս. Պանքայի Վարչական Խորհուրդն յառաջիկայ յունիս 26ին ի Լոնտոն դումարելի ընդհանուր ժողովոյն առաջարկէ 12.50 ֆրանք որոշել 1888ի տարեշրջանին շահաբաժինը։ կը յիշուի որ նոյն շահաբաժինը վճարուած է 1887ին և 1886ին։

—

ՏԱՐԱՓՈԽԻԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Հինգ վեց օրէ ի վեր կարմրախտը (էրեզել) և կեղծմանկութիւնը (խոշ պոչ) սաստկութեամբ կը ճարակին Խիրկէնի քանի մը թաղերուն մէջ։ Երեք օրուան մէջ, մինչեւ ուրբաթ առաւօտ, 57 տուներ վարակուած էին այդ հիւանդութեամբ, և քանի մ'ալ զոհեր կային։

Քաղաքապետ Մաղհար փաշա այս լուրն առնելուն պէս տեղեկութիւն առած է իշխանութենէն, և Բժշկական վարժարանէն խնդրած է ստիպողաբար անդ զրկել քանի մը բժիշկներ՝ ձրիաբար դարմանելու համար հիւանդները։ Նոյնպէս հրաման զրկուած է Վոսֆորի թաղապետութեան՝ խստիւ ի գործ դնել վարակեալ թաղերուն համար զգուշական տնօրինութիւնները, կղզիացնել վարակեալ տուներն և հիւանդութիւնը սահմանափակելու համար ազդու միջոցներ ձեռք առնուլ։

—

ՊՈՒՐԿԱԶԻ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏԸ

Գերմ.-Բիլիսէէն կը գրեն առ Նէուզ թէ պուլկար պաշտօնեայք ընդհակոդութեամբ սահմանագլուխ բերած են Պուրկազի մետրապոլիտ Տ. Սոփրոնիոսն և անդ յանձնած են օսմանեան պաշտօնէից։

Ցունաց Պատրիարքարանը թէեւ գրած է այդ եկեղեցականին որ մինչեւ որ իւր խնդիրը կարգադրուի Կ. Պոլիս չի դայ, սակայն Տ. Սոփրոնիոս իւր դրամական անձկութիւնն ի մէջ բերելով փափաք յայտներ է մայրաքաղաքս դալու։

—

Պ. ԱՐՆԻՈԴԻՒ ՓՈՐՁԵՐը

Պ. Արնիոդի, որ ուրբաթ օր ձիարձակութեան ներկայացում մը կուտար Թաքսիմի թաղապետական պարտիզին մէջ, պզտիկ փորձանքի մը հանդիպեցաւ՝ որ կրնար ծանր հետեւանքներ ունենալ։ Իր յայտագրին վերջին մասն ի գործ դրած ատեն, ձախ սրունքին ընդհարեցաւ, մինչդեռ իր ձին սրարշաւ կ'ընթանար, ճամբուն վրայ դընտուող լապտերի մը ձողին։ Բաղխումն այնչափ ուժգին եղաւ որ ձողը տապալեցաւ, և հեծեալը քանի մը քայլ անդին գլորեցաւ հողին վրայ, թեթեւ իմն վիրաւորեալ։

Քանի մը վայրկեան յետոյ, Պ. Արնիոդի կրցաւ ձի հեծնել վերստին և աւարտել իր ներկայացումը։

—

ԴԱՐՁԵԱԼ ԲԱՂԷՇԻ ԼՐԱԳՐԷՆ

Պէրլէ լրագիրն, որու կարելի է ապահովապէս տալ տարօրինակութեան մրցանակը, հետեւեալ դէպքը կը պատմէ.

Մշոյ Կինճ գաւառին շրջակայ գիւղերէ միոյն մէջ յղի կին մը ծննդաբերութեան տագնապանց կ'ենթարկի և չ'կրնար ծնիլ։ Այդ կողմերը բժիշկ և դայեակ չդտնուելով, կինը կը յուսահատի և չկրնալով դիմանալ սաստիկ ցաւերուն՝ հետեւեալ միջոցը կը խորհի վերջ տալու համար իւր կացութեան։ Ամուսնոյն բացակայութենէն օգուտ քաղելով ածելիով մը փորը կը ճեղքէ, մանուկը դուրս կը հանէ և յետոյ վերքերն իրարու կցելով կը կապէ։ Ամուսինը տուն դառնալով և տեսնելով որ կինն ազատած է, գոհ կը մնայ։ Կինը կ'սկսի պատմել թէ ինչ կերպիւ կատարած էր մանկաբարձական այդ տարօրինակ գործողութիւնն և զայն ցոյց տալու համար վերքին կապը կը քակէ, սակայն կորուած տեղերը տակաւին միացած չը լինելով, փորոտիքը դուրս կը թափի և խեղճ կինը հոգին կ'աւանդէ։

—

Նահանգ զրօսանաւն, որ կը վերաբերի Պ. Կորտոն Պէնէդի, ուրբաթ օր նաւահանգիստս վերադարձաւ Սեւ ծովու մէջ կատարած ուղեւորութենէն։ Պ. Պէնէդի նոյն երեկոյ Եւրոպա մեկնեցաւ երկաթուղով։ Պ. ը Հիրշի մէկ հեռագրական հրամանին վրայ, մասնաւոր վագոն մը դրուեցաւ Նէ-Եորք Հէրալդի տիրոջ տրամադրութեան ներքեւ։

Ըստ տեղեկութեանց Մանչեսթրի, Պ. Պէնէդի մասնաւոր վագոնը սահմանագըլխին վրայ արգիլուեր է Մուսթաֆա-Փաշայի զինուորական յանձնախմբին կողմէ։ Պ. Պէնէդ և իւր ուղեկիցք ստիպուեր են իրենց ուղեւորութիւնը շարունակել սովորական վագոնով։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին գործակատարը՝ Հըֆզի էֆէնտի՝ յանկարծամահ եղաւ։ Վախճանեալը 75 տարեկան էր։

—Տպագրական Տեսչութեան հրամանաւ ի Պէրութ հրատարակեալ Լէոն-Իսլէ-Հալ արաբերէն թերթն իւր ինչ ինչ վնասակար հրատարակութեանց համար անպայման դադարման դատապարտուեցաւ։

—Առջի գիշերն ի Բեռ Քիւշիւք Բարմաք Քարու նպարավաճառի մը խանութին հրդեհ ծագելով, միայն այդ խանութն այրեցաւ։ Խանութն որ ապահովագրեալ էր, Սըվասի օղլու Թոտորաքիի սեպհականութիւնն էր և հելլէն եանի վարձու բռնած էր զայն։

—Տրապիզոնի յունական Ս. Գէորգ վանքին մէջ, սարկաւագ մը խայտառակ արարքներու մէջ գտնուած ըլլալով, Սինոդին հրամանաւ պաշտօնազուրկ եղած և վանքին մէջ բանտարկուած էր։ Սարկաւագը վերջերս փախեր է վանքէն և զայն գտնելու համար եղած խուզարկութիւնք մինչեւ հիմա ապարդիւն մնացեր են։

—Երկու անգլիացի զրօսաշրջիկք Լ. Հէբբլէի մէջ նամակներ հրատարակելով, մին կը պարսաւէ Բերայի փողոցներուն անարեկարգութիւնը, փոշին, կառքերուն և հեծելոց ոմանց դիւթիւնը, ջրելու վատ եղանակը, իսկ միւսը Կղզիներու շրջանաւորներուն աղտոտութիւնն, անապահովութիւնը, դանդաղութիւն, և ուրիշ անպատեհութիւնները։

—Շաբաթ օրը Թրիստէէն եկող աւստրիական Սուլուդիս շոգենաւն 52 անտուկ մանզէրեան հրացան բերաւ ի հաշիւ Թընդանօթարանին։

—Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան տնօրէն Պ. Կոռոսոլզ շաբաթ առաւօտ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Սէլանիկէն։

—Երէկ ժամ 6ին Շիրքէթի 32 թիւ շոգենաւը կամուրջէն մեկնած պահուն, Պէյլերպէյի հիւանդանոցին սպասաւորներէն Հասան աղա դիպուածով ծռնի ինկաւ։ Նաւաստիք և այլք օգնութեան փութալով ազատեցին զնա։

—Ռուսական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Անաթոլ Նիւքլիտով երէկ Սէլանիկէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Անցեալ հինգշաբթի գիշեր Գուրուչէշմէի ոստիկանութեան իմաց կը տրուի թէ Ավրամ անուն հրեայ մանրավաճառ մը մեկնդեղով անձնասպան եղած է։ սակայն բժշկաց քննութիւնք կը հաստատեն թէ Ավրամի մարմնոյն վրայ թունաւորման նշաններ չկան։

—Սպարապետ Դրան առողջապահական ճիւղին դեր-նախագահ Սալիհ փաշա երէկ Պրուսա ուղեւորեցաւ օգափոխութեան համար։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Ագրիանուպոլսոյ մաքսային կեդրոնական տնօրէն Օսման Սէլամի պէյ՝ արձակուրդով, Ագրիանուպոլսէն, և Պուլկարիոյ դատական նախորդ նախարար Պ. Սթոիլոֆ Սոֆիայէն։

—Ըստ տեղեկութեանց Հէքէֆոր, Նիկոմիդիոյ շրջակայ Գարասու անուն տեղը աղքատ քրիստոնեայ մը սպաննուեր է, և ոստիկանութիւնն հեղինակները ձերբակալելով քննութեանց ձեռնարկեր է։

—Թաղապետութեան բժիշկք և պաշտօնեայք ի Ղալաթիա Մարաշ օղլու Մինայի վաճառատունը գտնուած տասն տակառ կարմիր խավիարը քննելով առողջութեան վատթար գտան և գրաւեցին։

—Եէմէնի նախորդ կուսակալ Ազիզ փաշա հինգշաբթի օրը Մուտանիայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Ուրբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեցին Արշիպելագոսի կղզեաց կուսակալութեան մէջթուտրի Ահմէտ պէյ՝ Հռոդոսէն, և Նարտլի օսմանեան հիւպատոս Էսատ պէյ՝ Բրէվէզայէն։

—Շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեցին Զմիւռնիոյ ազէֆէրտար Խալիտ պէյ և տեղւոյն հեռագրական ու թղթատարական տնօրէն Յարութիւն էֆէնտի՝ Զմիւռնիայէն, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքսային տնօրէն Հասան Թահսին պէյ՝ Ափրիկեան Տրիպոլսէն, և 200 ի չափ նոր զինուորք Թուրքիոյ զանազան նաւահանգիստներէն։

—Շաբաթ օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցան հելլենական հիւպատոսարանաց ընդհանուր քննիչ Պ. Սաքարոբուլօ, Թաղանի հելլենական հիւպատոս Պ. Բանուրիասու, Կ. Պոլսոյ աւստրիական դեսպանատան խորհրդականն ի Վիէննա և Բաղէշի տէֆթէրտար Մուսթաֆա պէյ յիւր պաշտօնատեղին։

—Այս ուրբաթ օր ժամ 9ին հինգ հոգի լաւ մը արբած Գարակէօմրիւկէ կ'անցնէին դաշտն ի ձեռին և ատրճանակ պարելով։ Մօտակայ պահականոցէ մը իմացուելով, անմիջապէս կը հասնին և կը յաջողին ձերբակալել զնոսա, առանց ցաւալի դէպքի մը տեղի տալու։

—Սէլանիկի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ նոյն նահանգին մէջ յառաջ եկած ցորենի, գարիի և այլ այդ կարգի բերքերու նմոյշները մատուցուած են Ն. Վեհափառութեան։

—Շաբաթ օրն Ոսկեղջիւրի շոգենաւերէ մին Եէմիշ Իսկէլէսիի առջեւ նաւակ մը ընկղմեց, յորում ութ հոգի կը գտնուէին։ Անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ամենքն ալ ողջ առողջ ազատեցան։

—Նախընթաց իրիկուն ժամը մէկին Եւդոկիացի Գասպարեան Յովհաննէս ի Պոլիս Էսկի Զապթիէի ետեւի փողոցէն անցած պահուն երեք չարագործք վրան յարձակելով գետին գլորեցին և կոկորդը սեղմելով սկսան վրան խուզարկել։ Շրջակայքը գտնուող նպարավաճառ մը Յովհաննէսի խղդուկ ձայնը լսելով անմիջապէս օգնութեան փութաց և ազատեց զնա, իսկ չարագործք փախան։

—Հինգշաբթի օր ի Սկիւտար Խալիտ անուն մարդ մը ձի հեծած սրընթաց կ'արշաւէր, երբ ութ տարեկան աղջիկ մը գետինը տապալեց և գլխէն, ձեռքէն ու ոտքէն վիրաւորեց։ Ոստիկանք վրայ հասնելով Խալիտը ձերբակալեցին։

—Հռոդոսի Ֆրանսական փոխ հիւպատոս անուանուած է Պ. Միլէրի, եւ պաշտօնը վաւերացած է Բ. Դրան կողմէ։

—Կայս. հրամանաւ Նաւարանի կողմէ լուսանկարիչներ Գաթամունի պիտի ղրկուին, նահանգին մէջ գտնուած հնութեան վերաբերեալ շէնքերու և այլոց լուսանկարներն հանելու համար։

—Գալաքտաղը Գարա Ապտուլլահ անուն աւազակատն իւր տան հինգ ընկերաց հետ Շապին Գարահիսարի շրջակայ Հավիսկէ գաւառակին գիւղերէ միոյն վրայ գիշերանց յարձակելով, Տալլը օղլու Մուսթաֆա անուն վաճառականը տուն էն առնելով լեռը կը տանի և 800 ոսկի փոխանք կը պահանջէ։ Վաճառականը թէեւ իւր որդին պատանդ տալով 100 ոսկի տալ կ'առաջարկէ, սակայն աւազակք չեն ընդունիր։

Օրտուի կողմերն ևս շաբաթ մ'առաջ նոյն աւազակներէն մէկ քանի հոգի Ֆէլէկք օղլու Խանը անուն տեղն ուղեւորներ կը կողոպտեն և նոցա 100 ոսկւոյ չափ դրամները կ'առնուն։

—Վեհ. Սուլթանն Իմիթազ պատուանշանի արծաթ շքադրամը շնորհած է Իւր վարսայադրար Մուսթաֆա պէյի։

—Անցեալ օր ժամ 8ին Շիրքէթի 22 թիւ շոգենաւն ի կամուրջ 33 թիւ շոգենաւին մօտեցած պահուն, նաւակ մը, յորում կին մը և չորս մարդիկ կը գտնուէին, երկու շոգենաւին մէջտեղ մնաց։ Նաւակին մէջ գտնուողներէ միայն գլուխը 33 թիւ շոգենաւին անիւներուն մէջ մնաց և խախջախուելու մօտ էր երբ, զինուոր մը օգնութեան փութալով ազատեց մարդն որ թեթեւ վերք մը միայն ստացաւ։

—Չորեքշաբթի օրն ևս Շիրքէթի կառարարձ շոգենաւը Գալաթաչի առջեւ մակոյկ մը ընկղմեց։ Մակոյկին մէջ գտնուող երեք ուղեւորներէ երկուքն ազատեցան, իսկ երրորդը ծովուն մէջ անյայտ եղաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆ ՀԱՎԱՍ

Բեդրոպուրկ, 31 մայիս

Միլիձա իշխանուհին, դուստր Զէռնակորայի իշխանին, նշանուեցաւ Նիքոլա մեծ-դքսին որդի Բաւել մեծ-դքսին հետ։

Այս նշանախօսութեան առթիւ Բեդերհոֆի պալատն մէջ տրուած խնջոյքի մը մէջ, Զարը բաժակ առաջարկեց Զէռնակորայի իշխանին, «Ռուսիոյ միակ անկեղծ և հաւատարիմ բարեկամին»։

Պարսից Շահն այսօր Վարշաւիա հասաւ։

Աթէնք, 1 յունիս

Այսօր ամբողջ ժողովուրդը մինչեւ կայսրան ընկերակցեցաւ Ալէքսանտրա իշխանուհւոյն, որ Բեդրոպուրկ կ'երթայ ամուսնանալու։

Կառավարութեան անդամք, գեսպանք, Աթէնքի բոլոր իշխանութիւնք եւս եկան ողջունել ծաղկատի իշխանուհին, որ, կարի յուզեալ ամբոխին ցնծալից ցոյցերէն, արտասուաթոր աչերով շնորհակալութիւն կը յայտներ։

Արքայական ընտանիքը, բազմաթիւ հետեւորդներով, նաւ պիտի նստի Բաղրասէն՝ Վենետիկ երթալու համար։ հաւանաբար Հոմսուրկէն պիտի անցնի ողջունելու համար Ֆրէտերիք կայսրուհին և Սոֆի իշխանուհին, որ նշանուած է Ցունաստանի Գահաժառանգ իշխանին։ անտի ուղղակի Բեդրըպուրկ պիտի երթայ՝ ծպտեալանցնելով Պերլինէն

պետ Պ. Դրիքուբիս Ամէնք վերադարձան արեւելեան Ռումելիայեան կողմերն իրենց ըրած ուղեւորութենէն. Ամենուրեք ժողովրդային ջերմ համակրանօք ընդունուած են.

Միլան, 31 Մայիս

Ինպատ Երրեակ Նիզակցութեան համակիր ցոյց մը եղաւ դերմանական հիւպատոսարանին առջեւ.

Հռոմ, 31 Մայիս

Մեծամեծ պատրաստութիւնք կը կատարուին՝ արժանապէս ընդունելու համար Ումբերթօ թագաւորը.

Պելկրատ, 29 Մայիս

Թէպէտ պաշտօնական լրագիրը լռութիւն կը պահէ ուսանող Միշչիչ պատանւոյն սպանման պարագայից վրայ, բայց սպանելոյն ընտանիքը կը պնդէ թէ Պ. Կարաչանիի արձակած դնդակէն մեռած է. Հետեւապէս Պ. Կարաչանին ձերբակալեցաւ.

Վիեննա, 29 Մայիս

Վիեննական լրագիրք մեծ կարեւորութիւն կուտան Զարին կողմէ Զէրնակորայի իշխանին եղած սիրալիր ընդունելութեան, և կ'ըսեն թէ Ռուսիոյ և Զերնակորայի միջեւ քաղաքական յարաբերութիւնք աւելի ևս կը մտերմանան. Ուշադրութիւն կը հրաւիրեն առաւ մամլոյն այն հրատարակութեանց վրայ թէ պալքանեան պետութիւնք Ռուսիոյ պաշտպանութենէն և եթէ կրնան ակնկալել իրենց հանդարտութիւնն ու բարօրութիւնը.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 22 Մայիս

Դրամկան

Սամանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. 10. Սերի		17 38
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17 38
Բերայի մէջ	»	17 38
Առաւօտուն բացուելուս	»	17 38
Կէս օրին	»	18
ԻՍԹԻԳՐԱՋԸ ՏԱԽԻՐ		
Երէկ երեկոյ		48 2
Այս առաւօտ		48 2
Կէս օր		48 4
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԻԷԹԼԹՈՑ		
Փոխառութիւն	A. Սերի	28 30
»	B. »	17
»	C. »	17 38
ԲԱՒՆՆՏՈՒՄՔ		
Սօսիէթէ ժէնէրալ	Ադլ. Լբ.	4 28
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9 16
Գանք տը Գոնս	» »	7 28
Սօս. Շանժ է վայէօր	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	480
Բուսմէլի երկաթուղի	Ֆր.	64 75
Ռպէկսախոն տը Բրիսրիթէ	»	— —
Բամշեթուղթ Լավրիսմի	»	102 1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 36
Անգլիական ոսկի	»	110 28
Իմբերիալ	»	90 25
Քրիմիդ	»	51 20
Բուպլի թղթադրամ	»	8 58
» արծաթ	»	77 25
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	168 36
Վէնցոց	»	104
Հինգոց	»	104
Մէթալիք	»	102
Թասֆիկէ	»	8 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 1 Յունիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ		9 1/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելուս		16 1/4
» » » գոցուելուս		16 1/4
» » » Ա		28 3/4
» » » Բ.		16 3/4
» » » Գ.		16 1/4
Օթոման 1871		94 1/4
Փոխառութիւն 1877		101 1/4
Գանք Օթոման		11 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873		101 3/4 գ. 4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)		91 3/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)		104
Տայրա Սանիէ		85 5/8
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլա)		102 1/4 գ. 4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 374
Վիեննա, 1 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ		
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		119 5
Օսմանեան երկաթուղի		36 30
» Իզմիրի բաժնեթուղթք		114
Բարիզ, 1 Յունիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ		
Ֆրանսական Լանթ 4 1/2 %		105
» » 3 %		86 80
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ. բացուելուս		16 47 1/2
» » » գոցուելուս		16 40
» » » Բ.		16 40
» » » Գ.		16 42 1/2
Օսմանեան երկաթուղի		65
» Իզմիրի բաժնեթուղթք		507 50
Գանք Օթոման		547 50
Գրէտի Լիոնէ		683 75
» Ֆոնսիէ		1383 75
Գոնդուսա տ'Էսգոնդ		90
Սուէզի ջրանցք		2347 50
Ռուսական 5 % 1877 թ.		— —
Իտալական Լանթ		97 20
Պղտիկ մ (արտաքին)		75 3/4
Եգիպտական միացեալ		461 25
Բրիսրիթէ թիւք		460
Հելլենական 5 %		480
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 17

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

Ընտիր տպագրութեամբ և անգլիական չքեղ կազմով, կառատարկեցաւ երկրորդ մասն «Ընկերային Նամականւոյն», ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ, բարոյացուցիչ և հրահանգիչ գործ ամերիկացի ընկերաբանին՝ Տիմոթեայ Դիդքոմի, որ արժանի է ամէն երիտասարդաց և ամէն երիտասարդուհեաց համակիր ընթերցման. Կատարեալ վստահութեամբ կը յանձնարարուի ընտանեաց հայրերուն ու մայրերուն և դաստիարակաց ու դաստիարակուհեաց մտադրութեան, թէ՝ իբրեւ բարոյական և թէ՝ իբրեւ գրական երկ մը, աշխարհաբար խնամեալ թարգմանութեամբ Պարզ կազմուածին գինն է 5 ղրուշ, ոսկեզօծին՝ 7 ղրուշ. Կեդրոնատեղին Արամեան գրատուն. Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. Երրորդ հատորն ալ ի մօտոյ կը յանձնուի մամլոյ. 505 2—5

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

29ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՅՂԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Ս. ԳՐԿՈՅՑԻ

28 ՄԱՅԻՍ

Ազգային Սահմանագրութեան 29 րդ Տարեդարձի հանդէսն ըստ սովորութեան պիտի կատարի Ազգային Հիւանդանոցի դիմացի պարտիզին մէջ, որ այս տարի նախընթաց տարիներէ աւելի չքեղ և զարդարձալի երեւոյթ մ'ստացած է հովանաւոր ծառուղիներովն՝ վրաններովն եւ ուրիշ պատրաստութիւններով, ուր իւրաքանչիւր ոք մտնելու համար պարտի 2 ԴԱՀԵԿԱՆ մուտք վճարել.

Մասնախումբն հինգ ղրուշնոց նուիրատոմսեր շրջաբերութեան հանած լինելով, սոյն նուիրատոմսերէն ի ձեռին ունեցողն ազատ պիտի լինի մուտք վճարելէ.

Հանդիսին կարգադիր Մասնախումբն պատիւ ունի ծանուցանել Ազգին թէ հանդիսին չքեղութեան և ժողովրդեան, մանաւանդ ընտանեաց հանգստեան և անդորրութեան համար ամէն կարեւոր միջոցներ կանխաւ ի գործ դրած է. այնպէս որ ժողովուրդն ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինի.

Դեր. Տ. Մաղաքիա Եպիսկոպոս Օրմանեան կիւրակէ առաւօտ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Ազգային Հիւանդանոցի Եկեղեցւոյն մէջ ի ժամ 1.

Յետ աւարտման Ս. Եկեղեցւոյ, Դեր. Պատարագիչ Սրբազանն՝ մեր Վեհափառ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԳՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ, Օսմանեան Մեծազօր կայսրութեան եւ լուսամիտ Նախարարաց, ինչպէս նաեւ ազգային Բարերարաց բարօրութեանն և թանկագին յիշատակին համար գոհարանական աղօթքներ պիտի մատուցանէ.

Ճաշը պիտի սկսի ժամ ճիշդ 5 ին Հիւանդանոցի դիմացի պարտիզին մէջ՝ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր Նախագահութեամբ և պիտի տեւէ 1 ժամ. Սեղանին վրայ բաժակներու առաջարկութիւնք պիտի ըլլան և ժամանակ ժամանակ նուագածուց ընտիր խումբ մը առաջնորդութեամբ Պ. Թօնիի պիտի նուագէ ըստ կարգադրութեան Մասնախմբին.

Եկեղեցական Ս. Հարց, Ազգային պաշտօնական մարմնոց և ընտանիք ի միասին ունեցող անձանց մասնաւոր տեղ մը պատրաստուած է.

Յետ ճաշոյն պիտի սկսի հանդէսն ըստ սովորութեան Հիւանդանոցի դիմացի պարտիզին մէջ, ուր որոշեալ անձանց կողմանէ ատենախօսութիւններ պիտի ըլլան.

Ըստ ժամանակացուցի Մասնախմբին, Ազգային և Եւրոպական ընտիր երգեր պիտի նուագեն նուագածուք, որոց մերթ ընդ մերթ պիտի ձայնակցին Որբանոցի երգեցիկ սանունք. Նոյնպէս պիտի նուագուին Տաճկերէն երգեր, մանաւանդ նոր երգ մը, որ Վեհ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ անուան նուիրեալ է.

Սոյն ազգային հանդիսի բարեկարգութիւնն չ'խանգարելու համար՝ Մասնախումբն կարգ կը համարի յայտարարել թէ այն ազգային Ընկերութիւնք որոնք այլ և այլ եղանակաւ Հանդիսին մասնակցելու փափաք ունին, պարտաւոր են մինչև (Մայիս 26) Ուրբաթ օր իրենց դիւանին միջոցաւ ներկայանալ Մասնախմբին ի Մեծ-Նոր Խան միջնայարկ թիւ 48, 49, 50 Հիւանդանոցի Պատուարժան Հոգաբարձութեան Դրասենեակը և բանակցիլ այն պայմաններուն վրայ, որք Ընկերութեան միանգամայն Ազգային հանդիսին կրնան պատուաբեր ըլլալ.

Մասնախումբն աւելորդ չ'համարիր յայտարարել թէ որոշուած է խսպառ արգիլել նոյն օր՝ Ընկերութեանց, Խորհրդոց և այլոց կողմանէ շրջաբերութեան ելած ԳԱՆՁԱՆԱԿՆԵՐՆ, ՊՆԱԿՆԵՐՆ, եւ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՄՍԵՐՆ Հիւանդանոցի և Հանդիսավայրին մէջ, զի Հիւանդանոցն ընդհանուր Ազգին պատսպարանն ըլլալով՝ նոյն օրուան հասոյթն ամէն տեսակէտով միմիայն ԱՆՈՐ ՍԵՂՉԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆ է.

Սեղանի տոմսակաց գինն է մէկ արծաթ մէճիտ, որք կը գտնուին Մասնախմբի անդամց քով, Հիւանդանոցի Դրասենեակն և նոյն օրն Հանդիսավայրին դուռը. Հիւանդանոցի Պատուարժան Հոգաբարձութեան կնիքը և թիւ չը կրող տոմսակներն վաւերական չեն.

Հանդիսավայրին մէջ ոգելից ըմպելիք գործածել բոլորովին արգիլեալ է իբրեւ անպատշաճ ազգային պատկառելի Հանդիսի մը. Գալով գործածելի ըմպելեաց, իւրաքանչիւրին գինն՝ թղթերու վրայ տպագիր նշանակուած և Հանդիսավայրին մէջ աստ անդ կախուած է ի տես հասարակութեան.

Մասնախումբն ի դիւրութիւն հասարակութեան՝ երկաթուղւոյ վարչութեան հետ բանակցելով կառախմբոց երթեւեկութեան ժամերը երկրորդ յայտարարութեամբ մը պիտի ծանուցանէ.

Մասնախումբն՝ որ ի պատիւ Ազգ. Հիւանդանոցի հարիւրաւոր անկելոց եւ որբոց ջանք և քիրան չ'է խնայած, իրաւունք ունի փոխադարձաբար յուսալու Պատուարժան Հասարակութենէն ոչ միայն նիւթական նպաստ այլ և համակիրպութիւն այն կարգադրութեան՝ զոր Մասնախումբն տնօրինած է.

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ

16 Մայիս 1889

Կ. Պոլիս

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 9 Մայիս

Հայ-Հռոմէական կղերին հակասական ընթացքն. — Ամէ-Եէի 1597 թուոյն մէջ Եւրոպիայէն հմտալից թղթակցութիւն մը կարդացինք. Ցիսուսեան կրօնաւորաց Հնդկիոյ մէջ լատինականութեան ծաւալումն բացատրելով, յօդուածագիրը կը յարէ թէ տեղւոյն հայ-հռոմէականաց հոգեւոր պետերը մեծ ցաւ կ'զգան նախատեսելով որ մօտ ժամանակէն «հայ կաթոլիկ չմնար Եւրոպիոյ մէջ, այլ բուն լատին կը դառնան,» մինչ իւրեանց ժողովուրդը Ցիսուսեանց եկեղեցին և աշակերտք ալ ամբողջութեամբ նոցա վարժարանը կը յաճախեն.

Ըստ որում ժէզուիթք առանց օրինական հրամանի բացած են գաւառներու մէջ իւրեանց դպրոցները, տեղւոյս Վսեմ կուսակալ Մէմտուհ պէյ, Պոլսէն ի նորոյ ժամանող բարձրագոյն հրամանի մը համեմատ, փակել տուաւ անցեալ շաբթուան ժէզուիթաց վարժարանն, որոյ թաղին մէջ մասնաւոր տեղ ոստիկաններ դրուած են հսկելու համար արգելքի գործադրման և հրամաններ տրուած են ամէն թաղի մեծերու զգուշացնել զծնողս իւրեանց զաւակունս Ցիսուսեանց վարժարանն զրկելէ, ըստ ազգարարութեան բարձրագոյն հրամանի. Ուրիշ անգամներ ալ նմանօրինակ հրամաններ եկած են, բայց թոյլտուութիւն կը լինէր. Վսեմ Մէմտուհ պէյ ինչպէս սոյն նոյնպէս և ամէն խնդրոց մէջ ամենայն նախանձայուզութեամբ ու խստութեամբ կը ջանայ պետական տնօրինութեանց գործադրման. Սակայն Հայ-պապական եկեղեցւոյ աթոռակալը Պօղոս վարդապետ, Ցիսուսեանց տրամադրութեան տակ դրած է իւրեանց եկեղեցին ու եկեղեցւոյ սենեակն, ուր փոխադրուած է այժմ տեղւոյս ժէզուիթաց վարժարանը. դասախօսութիւնք ըստ հնոյն կը շարունակուին ի ձեռն վարժարանին Ա. դասախօս Գ. Խէրպէկեան էֆ.ի և իւր օգնականաց. Ի Սեբաստիա յիշուող հռոմէական-հայք միմիայն քաղաքէս 1-2 ժամ հեռի գտնուող Բիրքինիկ գիւղի բնակիչք են. բուն քաղաքին մէջ 14 տուն հռոմէադաւան-հայ կայ, անոնք ալ գրեթէ դպրոց յաճախող զաւակ չունին, վասն որոյ Պօղոս վարդապետի արարքը բնաւ արդարանալի չէ.

Եթէ ժէզուիթք և լատինականութիւն հայ ազգին օգտակար են, ինչու՞ եւ դարձեալ հայ-հռոմէական կղերը խորին վիշտ կ'արտայայտէ իւր հօտի Մայրենի եկեղեցւոյ գաւթէն —ազգութենէ — ուծանելը տեսնելով. Իսկ եթէ վնասակար են, Սեբաստիոյ պապական հայոց վարդապետն ինչո՞ւ գրկաց կ'ընդունի զժէզուիթականս և հակառակ կը շարժի նոցա դէմ եղած բարձրագոյն հրամանին. Հռոմէական ազգայնոց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք սոյն հակասական շարժմանց վրայ.

—Սեբաստիոյ օրուան խօսակցութեանց նիւթերէն մին է Արժ. Տ. Վահան վարդապետ Տ. Մինասեանի ի Սեբաստիա գալուստը. Նորին Արժանապատուութիւն մայիս 5ին աստ ժամանելով ուղղակի Ս. Նշանի վանքն իջեւանեցաւ, ուր պաշտօնական և այլ երեւելի ազգայինք այցելելով նմա բարի գալուստ մաղթեցին. Նորին Արժանապատուութեան նկատմամբ թէ՛ յԱզգ. Պատրիարքարանէ և թէ՛ քաղաքիս Դեր. Ս. Առաջնորդէ, որոյ հետ Վահան վարդապետ տեսակցած է ի Շ. Գարահիսար, գրութիւններ հասած են տեղւոյս վարչութեան՝ հարկ եղած մեծարանօք ընդունելու համար զինքն.

Տ. Վահան վարդապետ գրականութեամբ կ'զբաղի առայժմ և հետաքրքիր է Սեբաստիոյ հին ու նոր պատմութիւնն ամփոփելով ի լոյս հանել. Այսպիսի երկասիրութիւն մը յոյժ կարեւոր ու գնահատելի է, մանաւանդ պատմութիւնը Սեբաստիոյ նման քաղաքի մը որ Փոքր Հայոց բաժնին մէջ առաջին տեղը բռնած է շատ հին ժամանակներէ ի վեր և մինչև ցայսօր.

—Երկու երեք շաբաթէ հետէ չարունակ ու անընդհատ անձրեւ կը տեղայ հոս. այս տարի բեղմնաւոր հունձ և առատութիւն լինելու հաւատիքն ունինք. այժմէն խոտերն յոյժ բարձրացած և ցորեաններ արտերն զգալապէս վերընձիւղած են. Անցեալ ամց ամրութենէն և արմատեաց թանգութենէն ահաբեկ ժողովուրդը կարի ուրախ է ներկայ շնորհաւոր եղանակէն. Հացի օխան 20 փարա և մինչև 100 փր. է. իսկ առեւտուր չկայ, դրամի սով ունինք. մէկ բաւորի օրական 100 փարայ է.

ՀԱՄԱԶԱՍՊ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ, 16 Մայիս

Արսլանպէկիի եկեղեցւոյն Սկիհի գողութեան ծանօթ խնդիրն իւր վերջնական լուծումը գտեր է. Առաջնորդ Ս. Հայրն յետ երկար քննութեանց հանդարտեցնելու համար տեղացւոց գայթակղեալ միտքերը վերատին պրպտելով այրեցեալ եկեղեցւոյն աւերակները, կը յաջողի գտնել գողցուած կարծուած Սկիհին մէկ քանի մասերն. Արսլանպէքցիկ կը վկայեն թէ իրօք ծանուցեալ Սկիհն է.

—Մխիթարեանք նորակառոյց եկեղեցւոյն հիմնարկէքի հանդէսը կատարեցին մեծ շքով, ի ներկայութեան երկոտասան վարդապետաց եւ նախաձեռնութեամբ Հ. Մանուէլ Քաջունւոյ որ մասնաւորապէս զրկուած է Վենետկոյ Մխիթարեանց կողմանէ. Ընդհուպ պիտի բրեն նաեւ վարժարանին հիմերը.

—Պարտիզակի ժողովուրդն ոգեւորեալ խնդութեամբ լսեց իւր հոգեւոր հովիւ եւ վարժարանին տեսուչ Դեր. Եղիշէ վ. Դուրեանի ժամանումն ի կ. Պոլիս. Թաղ. Խորհրդոյ եւ քահանայից կողմանէ երկու հրաւիրակք պիտի առաջնորդեն զն. Դերապատուութիւն յիւր պաշտօնատեղին, ուր ամեն ժամանակէ աւելի մանաւանդ անհրաժեշտ է իւր ներկայութիւնն.

Ե. Ա.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՄԻ ՔԱՆԻ ՍՈՎՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ ԱՀՈՒՑ ՎՐԱՑ

Սովորութիւնը կենայ դրդռնել տեսութեան գործունէութիւնը, այսինքն օգտակար ըլլալ աչաց, երբ իւր յառաջ բերած տպաւորութիւնն ո՛չ սաստիկ ըլլայ և ոչ ալ յաճախ կրկնուի. ընդհակառակն, սովորութիւնը կը բթացնէ տեսութիւնն և կը վնասէ նմա, երբ զեղծում և չափազանցութիւն ըլլայ. Աչքին ցանցենին(*) (rétine) իւր պաշտօնը կատարելու համար, իւր բընական շարժիչին պէտք ունի, այսինքն լուսոյ. եթէ այս լոյսը շատ սաստիկ կամ դէշ բաշխուած ըլլայ, ցանցենին փոխանակ ազդու կերպիւ դրդռռուելու, կը վնասուի, իւր հիւսուածքին մէջ արեան համախռնումի տեղի կ'ունենայ, թեթեւապէս կ'անդամալուծի և տակաւ առ տակաւ լուսոյ այս զեղծումնք և չափազանցութիւնք արեան համախռնութեան հետեւանքներ եւ տկարատեսութիւն յառաջ կը բերեն.

Քանի որ տեսութեան և մարմնոյ միւս գործարանաց պաշտօններուն մէջ սերտ յարաբերութիւն կայ, հետեւաբար կենայ մէջ ամեն զեղծում և չափազանցութիւն աչաց վրայ իւր ազդեցութիւնը պիտի ունենայ. Արդ, ընդհանուր առողջապահութեան այն օրէնքներն որք սովորութիւնները չափաւորելու և զայնս կարելի եղածին չափ մարմնոյ տոկունութեան, տարիքի, ուժոյ և խառնուածքի պատշաճեցնելուն մէջ կը կայանան, այս օրէնքները պէտք է հաւասարապէս և օգտակարապէս ի գործ դրուին նաեւ աչաց առողջապահութեան համար. Գալով այն սովորութեանց որ մասնաւորապէս աչաց կը վերաբերին, ինչպէս են լոյսը, դիշերային աքնութիւնք, անկողնոյ մէջ ընթերցում, և. անոնց վրայ նախորդ յօդուածով մը խօսեցանք արդէն. Բնախօսական սովորութիւնք պէտք է կանոնաւորապէս եւ պարբերաբար յարգուին, (ինչպէս անօթութիւն, քայլել, մարմնակրթանք, հանդիստ և քուն). Մարմնոյ այս զանազան պաշտօնները կարելի եղածին չափ անփոփոխ օրէնքի մը պէտք է ենթարկել. Անոնց ներդաշնակ կատարման մէջ բարիք, իսկ հակառակ պարագային մէջ չարիք յառաջ կուգան. Այսպէս մարմնակրթանքն առողջարար և անհրաժեշտ է ամենուն համար, բայց մանաւանդ ուշային և սակաւարիւն անձանց համար. և թէ, ընդհակառակն, մարմնակրթանաց զանցառութիւնն աչաց խուլախտային (սրբաճա) հիւանդութիւններ յառաջ կը բերէ, որոց տրամադիր են աչային խառնուածք ունեցող անձինք. Այսպէս քունէ զրկուելէ յառաջ կուգան նաև դարեկ (արիաճրդ), արանեանց ծայրի բորբոքում և ուրիշ զանազան հիւանդութիւնք. Աչքը մարմնոյ այն գործարանն է որ ի քնոյ զրկումն աւելի շատ կը տկարանայ. Ի քնոյ երկարատեւ զրկումն այնպիսի յոգնութիւն մը յառաջ կը բերէ, որ ռաչլը (ragle) կոչուած մասնաւոր զառանցանաց ծնունդ կուտայ, զառանցանք որք քաջածանօթ են Արարացւոց, ճանապարհորդաց և նաւորդաց. Ուռեստի քանակութեան և որպիսութեան մասին (ջերմացուցիչ կերակուր, համեմունք) որ և է անկարգութիւն արիւնային համախռնութեանց նշաններ յառաջ կը բերէ, որք կրնան աչաց վրայ ալ ազդել. Այս ըսածներս ի հարկէ միմիայն կանոնաւոր և առողջ աչաց համար է, որովհետեւ հիւանդ աչաց համար պէտք կ'ըլլայ սովորութիւնները փոխել և բժշկէ որոշուած դեղերու հետեւիլ.

Մի քանի սովորութիւններ կան (ծխախոտ, ոգելից ըմպելիք, մարթողրկ բաղադրութիւններ (cosmétiques), ափիոն), որոց ազդեցութիւնը քիչ կամ շատ ամեն մարդ կը կրէ, և որոց զեղծումէն յառաջ կուգան մի քանի տեսակ աչաց հիւանդութիւնք. ուրեմն կ'արժէ որ այս սովորութեանց վրայ քիչ մը երկարօրէն խօսինք.

Ծխախոտ ազդեցութիւնը

Զափազանց ծխելը զմարդ թունաւորելով մասնաւոր տկարատեսութիւն մը յառաջ կը բերէ. Բայց դրեթէ անկարելի է ըսել թէ ե՞րբ կ'սկսի չափազանցութիւնն, որովհետեւ թունաւորութիւն յառաջ բերելու համար շատ մը արտադրիչներ պէտք է միջնատեն, ինչպէս ծխախոտին որպիսութիւնը, ծխելու եղանակը, ծխողին տարիքը, և անոր թունաւորիչ տարրին շատ կամ քիչ ընդունակութիւնը. Գաղղիոյ, Ամերիկայի և եւրոպական ուրիշ երկիրներու ծխախոտն ընդհանրապէս աւելի վտանգաւոր է քան արեւելեան ծխախոտն որ 2-3 % բնանիկոտ (nicotine) այսինքն ծխախոտի թոյն կը պարունակէ, մինչդեռ միւսները 8-9 % կը պարունակեն. Արեւելեան ծխախոտ զատ ընտրելագոյն կը համարուին Վիրժինիի, Ալղասի, Հավանի, եւն. ծխախոտներն որովհետեւ 2-3 % բնանիկոտ կը պարունակեն. Թուրքիոյ ծխախոտն, իբրեւ Արեւելեան ծխախոտ, ընդհանրապէս նուազ վտանգաւոր պիտի ըլլար, եթէ եւրոպականին նման նախապէս պատրաստութիւններ կրէր, այսինքն իւր բնանիկոտէն մեծ մասամբ զրկուած ըլլար եւն. Ինչ որ ալ ըլլայ, կրնայ ըսուիլ թէ չափահաս և առողջ անձի մը համար օրը 5-6 տրամ ծխելն չափազանց է և շատ հաւանաբար թունաւորութեան վտանգներու կ'ենթարկէ.

Ծխախոտի գործածութենէ յառաջ եկած տկարութիւնը սովորաբար մէկ աչքի վրայ կը պատահի, քիչ անգամ երկու աչաց վրայ. Քանի մ'ամիսներէ յետոյ տեսութեան խանգարումը տակաւ առ տակաւ կ'աւելնայ, սկսելով նախ տեսութեան պղտորութեամբ մը որով առարկայները գորշախառն շամանդաղներով ծածկուած կը տեսնուին, մանաւանդ երեկոյները. Յետոյ գունաւոր լոյսեր կ'երեւին աչաց առջեւ և առարկայները կարմիր, կանանչ և կապոյտ գոյն կ'առնուն կարծես, և վերջապէս աչաց սրութիւնը հեղհեղաբար կը տկարանայ և երբեմն ալ աչքերը գրեթէ ամբողջապէս կը կուրնան. Ծխախոտէ յառաջ եկած երկու աչաց տկարատեսութիւնը, որ հաղուագիւտ է, կը նմանի ոգելից ըմպելիքէ յառաջ եկած տկարատեսութեան (ոգելից ըմպելիքներու պատճառած տկարատեսութիւնը միշտ երկու աչաց վրայ կը պատահի) և անոր հետ կը չփոթուի.

Այս չփոթութիւնն դիւրաւ կրնանք զանազանել, որովհետեւ ծխախոտին պատճառած տկարատեսութեան մէջ աչաց բիբերը միշտ կը կծկին, մինչդեռ ոգելից ըմպելիքներէ յառաջ եկած ատեն կ'ընդարձակին. Երբ աչաց այս մասնակի նշաններուն վրայ յաւելցնենք ծխախոտին մարմնոյ վրայ յառաջ բերած ընդհանուր նշաններն, որպիսիք են թալկացումն (մարիլ), գլխու պրտոյտ, սրտի և ստամքսի խանգարմունք, յուզումն քնոյ, մէջաւանջ ևայլն, բնանիկոտական թունաւորութեան կատարեալ նկարագիրը ըրած կ'ըլլանք.

Այս տկարատեսութեան դարմանը մի է, այն է բոլորովին և բացարձակ դադրեցնել ծխախոտին գործածութիւնը. Բնանիկոտական տկարատեսութիւնը միշտ կը բուժուի, երբ մարդ այս արմատական միջոցը ձեռք առնելու և անոր մէջ յարատեւելու հաստատ կամք ունենայ. Իսկ այս տկարատեսութենէ զերծ մնալու համար պէտք է ծխախոտի սովորութիւնը կանոնաւորելով չափաւոր գործածել զայն. Խոհեմութիւն է յայնժամ միայն ծխել սկսիլ, երբոր մարմինն իւր կատարելութեան հասնի. այն ատեն ծխախոտը քիչ մնաս կը հասցնէ և մարդ կրնայ նորա գործածութիւնն և չափը կանոնաւորել.

Աչաց մկանանց անդամալուծութեան բազմաթիւ դէպքեր՝ ծխախոտի գործածութեան զեղծումէն յառաջ կուգան. Նշանաւոր բժշկներ շատ մը այս տեսակ օրինակներ ցոյց կուտան, որոց պատճառը ոչ դաղղիական ախտն և ոչ ալ քաղուածքի անկարգութիւնը (ataxie locomotrice) կրնային ըլլալ, և որք բուժուած են բժշկական յարմար դեղերու հետ ծխախոտի գործածութեան բացարձակ դադարմամբ.

Ծխողներու համար լաւագոյն խրատ մը կայ, այն է միմիայն շատ չոր ծխախոտ գործածել, որովհետեւ ծխուած ժամանակ գլանիկին ջերմութեամբ բնանիկոտին մեծ մասը կը տարբաղադրուի և կ'ոչնչանայ, մինչդեռ երբ ծխախոտը խոնաւ ըլլայ, այս տարբաղադրութիւն տեղի չունենար և մեր ծխախոտին բոլոր բնանիկոտը իւր մէջ կը պարունակէ. Ծխախոտին ստորին տեսակները միշտ աւելի բնանիկոտ կը պարունակեն քան լաւագոյնները, որովհետեւ ստորին տեսակներու պատրաստութեան եղանակը շատ թերակատար է.

Ինչպէս ըսինք, փափաքելի է որ Բէյէի վարչութիւնք քիչ մը աւելի խնամք տանին այս մասին և քիչ ծխաքի կարօտ եղանակներ հնարեն, որպէսզի կարենան ստորին ծխախոտներու բնանիկոտը, կարելի եղածին չափ, մեծ քանակութեամբ դուրս հանել.

Ամեն պարագայի մէջ, ծխողք պէտք է քաջ գիտնան թէ զեղծումը կրնայ միասակաւ ըլլալ ոչ միայն իրենց ընդհանուր առողջութեան, այլ և իրենց աչաց, և թէ խնամատութիւն է իրենց գործածած ծխախոտին քանակութիւնը կանոնաւորել. Երբոր տեսութեան ամենաթեթեւ պղտորութիւն մը զգան, պէտք է անմիջապէս և բոլորովին դադրեցնել նորա գործածութիւնը. Ծխախոտի գործարաններու գործաւորներն ալ կրնան թունաւորուիլ ծծելով ծխախոտին փոշիները, բայց գործարանին օդը լաւ մը փոխելով կարելի է այս անպատեհութեան առաջքն առնուլ.

Ափիոնի, ոգելից ըմպելեաց և մարթողրկ նիւթերու ազդեցութեան վրայ յաջորդ անգամ.

Տր. Բ. ՄԻՆԷՃԵԱՆ

19 Մայիս 1889

Գասը-գիւղ

Ց. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թուրքերէն, հայերէն, յունարէն, ֆրանսերէն, անգլերէն, ռուսերէն, գերմաներէն եւ իտալերէն լեզուներով

Լեզուաց Դասատուութիւն

Դատական Գործեր, Ծանուցմունք

Թիւ 4, Զիվէր Պէյ խան, Ղալաթիա, Թիւ 4

502 4—16

ՏՕՔԹԷՕՌ ՏԱՏՈՒՐ

Վ. ԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈՒՍՈՐԻ, ԲԷՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ

Հիւանդութեանց

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բէրա — կէս օրէն մինչեւ ժամ 9 ը, Պօճ մարշէի մօտ կլսվան փողոց Թիւ 9.

Պոլիս — ժամ 9 1/2 ին, Պահճէ-Գափու մաքսատան դիմացի, Աէէքան գեղարանը. Երկուշաբթի Բերա և հինգշաբթի Պոլիս ազբատաց ձրի.

6

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ ԵՒ ՏՊԱՐԱՆ

Վաճառատանց եւ գրական ամեն պիտույից վերաբերեալ զանազան ընտիր նիւթերէնք, արագ գործադրութիւն եւ գեղեցիկ տպագրութիւն վիմագրական եւ տպագրական ամեն տեսակ իրաց. Գիներնը չափաւոր եւ գոհացուցիչ.

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց Թիւ 5, եւ Սայտիէ խան Թիւ 5.

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

6—8 486 Է ՔՈՆԲԱՆԻ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Ի պէտս աշխարհի մարդոց

Ի ՏՈՔԹՈՐ ԲՈՒ ԼԱՊԱՌԹԷ

2 մեծադիր հատոր 1000 ական էջէ

1270 պատկերներով զարդարեալ

Կը ծախուի Քարաքէյ, Տէյիրմէնի խան, 14, Կ. Պոլիս. 57 8—9

ԲԱՌՏԻՆԱ

Հանքային ջուր, բնական, երկաթախառն, թթուաւտ, կազային. Սեղանի ջուրերուն լաւագոյնը. Գերազանց դարման է արեան աղքատութեան, անարիւնութեան, տկարութեան, ապաքինութեան, տենդի, ստամքսի հիւանդութեան և այլ պարագայից մէջ. Մե

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր տպագրովագրելոյ կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շքջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

31

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Հայրապետ Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Եօռկիւտիս խան.

36

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամենքեան, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառ փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վճարեալ վնասներն իբր 39,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Գալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճերէմեան խան, Գամոնտոյի Պանդային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ԲԱՅՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԻՆԵՆ
Ն. ԲԱՓԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Մ-ոյ-Լէ-ոյ և ԲէՐՆ Գլխ- կանոնաւոր։
ՆՈՒ.

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆռուժ երթալ յաւաջիկայ շրջենաւն է Մէրէրէի որ մայիս 29ին Մարսիլիայէն և յունիս գ.ն Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յաւաջիկայ շրջենաւն է Անդրէաս որ պիտի մեկնի յունիս 10ին։

Ուղղուի և տրամ ուշ-ոյ-ոյ-Բիյ։

Նաւուղղեալք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՓԷ ԲԸՊՐԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մահմանէ փողոց, Թիւ 14

DRAGÉES de Fer Rabuteau

Lauréat de l'Institut de France. — Prix de Thérapeutique.

L'Emploi en médecine du **Fer Rabuteau** est basé sur la science.

Les **Véritables Dragées de Fer Rabuteau** sont recommandées dans les cas de *Chlorose, Anémie, Pâles Couleurs, Pertes, Débilité, Epuisement, Convalescence, Faiblesse des Enfants, Appauvrissement et Altération du sang*, à la suite de fatigues, veilles et excès de toute nature. — Prendre 4 à 6 dragées par jour.

Ni Constipation, ni Diarrhée, Assimilation complète.

Elixir de Fer Rabuteau recommandé aux personnes qui ne peuvent pas avaler les dragées. — Un verre à liqueur aux repas.

Sirop de Fer Rabuteau, spécialement destiné aux enfants.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger le **Véritable Fer Rabuteau** CLIN & Cie, de PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

1239

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օձի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Գերլիցի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։

36

Այն անձինք որ կը ճանչին
DERAUT ՏԸՇՕԻ
ԳԵՂԱՀԱՏԵՐԸ
իրենց առատագոյն մարքեթու համար լոկ այդ գեղահատերը կը գործածեն, որք ոչ նոգեկան եւ ոչ յոգնութիւնն կը պատճառուն, որովհետև հանգստակ միւս մարքոզական գեղերուն, այս գեղն այն ատեն միայն կը ներգործէ երբ լաւ կերակրոյ և կազդուրիչ ըմպելեաց հետ առնուի, ինչպէս գինի, խաղող, թէյ։ Ամենայն կ'ինամքէ իրեն յարմար ժամն, բան իւր զգայմանց։ Գեղն յոգնութիւն պատճառեր բնաւ։ այնպէս որ մարդ պիրով կ'ուզէ գործածել։

ԼՈՒՄՆՈՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԶՂԱՑԻՆ ԳՈՂԳՈՂՈՒՄՆԵՐԸ
ԵՒ ԲՈԼՈՐ
ԶՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ապահովապէս կը բուժին
ԺԷԼԻՆՕԻ ՇԱՔԱՐԱՏՏԵՐՈՎ
DRAGEES GELINEAU
Շաբաթին մէջտեղն առնալու է զանոնք. առաջին շաբաթու օրը երկու, երկրորդ շաբաթու օրը չորս, այսպէս ապահովն երկուք աւելցնելով մինչև որ տասնհինգերը դառնան։
Ժ. ՄՈՒՍԵՆԷ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Սօ, մերձ ի Բարիզ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՄՐՏՏԱՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՐՀԵՍՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՄԱԶ. ԹՈՐՈՒՆՈՎ.
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներկայ ընկած մազերուն դոյն, վերադարձ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և ազու